Proceedings

VOLUME V : Humanities and Social Sciences

The 15th Benjamit Vichakarn National and International Conference on "AI : A Driving Force for Sustainable Development Goals"

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
อิทธิพลของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและการประมวลผลแบบคลาวด์ต่อผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี: การวิเคราะห์บทบาทการกำกับ	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว วัฒนา เสรีคุณาคุณ สมชาย เลิศภิรมย์สุข สุภาณี จันทน์อินทน์	516-528
ความรู้และความเข้าใจส่งผลต่อค่านิยมและทัศนคติที่มีต่อปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	พรทิพย์ สุขจำลอง สุชมงคล เลิศภิรมย์สุข เรืองโรจน์ สุขะวิริยะ	529-538
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดภาระหนี้สินของชาวนา องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	เฉลิมพล นุชอุดม สุวัจ รชตวัฒนกุล สนใจ รชตวัฒนกุล	539-550
อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบและการชำระภาษีท้องถิ่นและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการยื่นแบบและการชำระภาษีท้องถิ่นของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ทิวารักษ์ คุณชมภู พงศ์ศิริ คำขันแก้ว	551-564
การคุ้มครองสิทธิเจ้าของร่วมอาคารชุดต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพเพื่อควบคุมการเข้าออกอาคาร : ศึกษากรณีความยินยอมของเจ้าของข้อมูล	คณาธิป ทองรวีวงศ์ ชาญชัย แสวงศักดิ์	565-575
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)	กัญญาวีร์ วงค์เสือ ฐนิดา บุญยสาร	576-591
ปัจจัยด้านบัญชีและคุณภาพชีวิตที่ดีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงาน จังหวัดนนทบุรี	วนิดา จำลองพันธ์	592-602
กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	วิภาวดี คูณวงศ์ ประทุม วงษ์วีระกุล จำนรรจ์ หลงกระจ่าง	603-614
อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	วิภาวดี คูณวงศ์ ศศิณา สมเดช อรจิรา อุสันเทียะ	615-626
ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลการดำเนินงานของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	กัญญาวีร์ วงค์เสือ ภคมน เจริญสุข ชัยรัตน์ พรมนาง	627-638
การกำกับดูแลกิจการโครงสร้างทางการเงินและความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มทรัพยากร	สุภัตรา ชูสังไชยกุล พัทธ์ธีรา จิรอุดมเสาโรจน์ พิชญาดา มหาสุด	639-649

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

The Factors Influencing Dividend Payout Rates of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand in the Market for Alternative Investment (MAI) Group

กัญญาวีร์ วงค์เสือ[1], ฐนิดา บุญยสาร[2]
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, kanyawee89@bsu.ac.th
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, kanyawee0313@mail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร อัตราสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ มูลค่าตามบัญชี การขยายตัวของยอดขาย ขนาดของธุรกิจ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบของอัตราการจ่ายเงินปันผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 103 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงานประจำปีและแบบ 56-1 ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2563-2567 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง พรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) วิเคราะห์ความทดถอยเชิงพหุ พบว่า ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการชำระหนี้ และมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชีมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนอัตราสภาพคล่องการ ขยายตัวของยอดขาย และขนาดของธุรกิจ ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

คำหลัก : อัตราการจ่ายเงินปันผล, ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

Abstract

This research aims to study the factors that influence the dividend payout rate of listed companies in the Stock Exchange of Thailand in the Market for Alternative Investment (MAI) group, including profitability, liquidity ratio, debt repayment ability, book value, sales growth, and business size, in order to serve as a guideline for those interested in investment returns in the form of dividend payout rates.

The sample group used in the study was 103 companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET) in the Market for Alternative Investment (MAI). Secondary data was collected from annual reports and Form 56-1 from 2020 to 2024. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean, maximum, minimum, standard deviation, and inferential statistics to test hypotheses, including Pearson's correlation coefficient analysis and multiple regression analysis at a statistical significance level of 0.05.

The results of a study of factors influencing dividend payment rates of companies listed on the Stock Exchange of Thailand: in the group of MAI stock exchanges (MAI), a multi-regression analysis found that the profitability ability to pay debts And the market value to book value influences the dividend payout ratio. at a significant level of 0.05. sales expansion and size of business It has no influence on the dividend payout ratio.

Keywords: Dividend Payout, Market for Alternative Investment (MAI)

บทนำ

ในปัจจุบันประชาชนเริ่มสนใจในเรื่องของการออมและการลงทุน เพื่อเตรียมไว้สำหรับวัยเกษียณเป็นจำนวนมากขึ้น เนื่องจากต้องเผชิญกับการขาดรายได้ประจำหลังการเกษียณอายุการทำงาน ทุกคนจึงเริ่มต้นการออมและการลงทุนเมื่อมีความพร้อมและก่อนที่จะถึงวัยเกษียณ เพื่อจะใช้เลี้ยงชีพในอนาคต นอกจากการฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ต่างๆ เพราะเชื่อว่าเป็นวิธีที่ปลอดภัยและได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงมาก แต่ปัจจุบันการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ได้รับอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ จึงต้องมีการวางแผนการลงทุนควบคู่ไปด้วยเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีในอนาคต นักลงทุนมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหรือหาวิธีการลงทุนใหม่ๆ เพื่อที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า การลงทุนในหุ้นสามัญ ผู้ลงทุนจะมีสถานะเป็นเจ้าของกิจการซึ่งจะมีส่วนได้เสียหรือมีสิทธิ ในทรัพย์สินและรายได้ของกิจการที่เราเลือกลงทุนไปและยังมีโอกาสที่จะได้รับกำไรจากส่วนต่างของราคา (Capital Gain) ผลตอบแทนที่ได้จากหุ้นก็คือ เงินปันผล (Dividend) ซึ่งสามารถส่งเสริมความมั่นคงทางการเงิน ในช่วงหลังเกษียณได้ การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้ได้อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังแล้วนั้น ผู้ลงทุนยังต้องมีความรู้ความ

เข้าใจในการวิเคราะห์ผลประกอบการของบริษัทนั้น ๆ เพื่อที่จะลงทุนในบริษัทที่คาดว่าน่าจะให้อัตราผลตอบแทนตามที่ต้องการ ผู้ลงทุนจะต้องมีการวิเคราะห์และพิจารณาต่าง ๆ มากมายจากงบการเงินในบริษัทที่เราคิดจะลงทุน รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์นั้นๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างมากในการทำความเข้าใจ เพื่อทำให้ไม่เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจในการที่จะลงทุนในบริษัทนั้นๆ ผลตอบแทนจากการลงทุนในหุ้นนั้น โดยหลักๆ แล้ว มี 2 ประการ อันดับแรก คือ Capital Gain หรือกำไรจากส่วนต่างของราคาหุ้นที่เราซื้อมากับราคาที่เราขายไป ส่วนที่สอง คือ เงินปันผล (Dividend) หรือเงินส่วนแบ่งผลกำไรจากการดำเนินงานของบริษัทในระหว่างปีที่นำมาจัดสรรให้กับผู้ถือหุ้น

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีทั้ง SET SET50 SET100 และ SET HD ซึ่งเป็นกลุ่มหุ้นที่มักมีคนทำการศึกษาวิจัย แต่ในทางตรงกันข้าม ยังมีอีก 1 ตลาดที่มีขนาดเล็กกว่า นั่นก็คือ ตลาด เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI) ซึ่งเป็นตลาดของ SMEs กลับมีงานวิจัยที่ศึกษาค่อนข้างน้อยและพบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเงินปันผลในตลาด เอ็ม เอ ไอ น้อยมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะบริษัทในตลาดเอ็ม เอ ไอ ส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้มีผู้คนสนใจน้อยกว่าและคนซื้อขายน้อยกว่า มีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูล ส่งผลทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้า จากข้อจำกัดเกี่ยวกับงานวิจัยในตลาด เอ็ม เอ ไอ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้ได้เลือกศึกษาตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เนื่องจากต้องการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับตลาด เอ็ม เอ ไอ ให้มากขึ้น เพื่อที่จะให้คนมีข้อมูลเกี่ยวกับตลาดนี้เพิ่มมากขึ้น มีการทำการซื้อขายเพิ่มขึ้น ตลาดก็จะโต SMEs ก็ระดมทุนได้ง่ายขึ้น และทำให้เศรษฐกิจดีตามลำดับ

จากความสำคัญดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษานี้ที่ต้องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความน่าสนใจ เนื่องจากนักลงทุนจะได้ตัดสินใจลงทุนได้อย่างชาญฉลาด งานวิจัยนี้เน้นศึกษาไปที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่ศึกษาตลาดนี้เนื่องจากประเทศไทยยังมีคนที่ศึกษาเรื่องนี้น้อย ข้อมูลวิจัยเรื่องนี้จะช่วยทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทต่าง ๆในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นผลประโยชน์ต่อนักลงทุนในการที่จะตัดสินใจในการลงทุนเพิ่มมากขึ้น มีทางเลือกให้นักลงทุนเพิ่มมากขึ้น และก็จะทำให้บริษัทขนาดเล็ก (SME) สามารถระดมเงินทุนได้เพิ่มขึ้น และจะทำให้บริษัทเติบโตและอาจจะมีผลดีต่อบริษัทหลักทรัพย์ด้วย ในด้านของตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ก็จะเจริญเติบโตและดัชนีก็อาจจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น แต่อาจจะมีปัญหาในเรื่องของความเสี่ยง ต้องมีการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลและนี้เองเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่องนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)

ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยทำการทบทวนศึกษาทางด้านแนวความคิดทฤษฎีจากเอกสารวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่จดทะเบียนและมีการดำเนินงานในระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2567 จำนวน 196 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย, 2568)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2567 รวมระยะเวลา 5 ปี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านความสามารถในการทำกำไร มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ

2. ปัจจัยด้านอัตราสภาพคล่อง มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

3. ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4. ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชี มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

5. ปัจจัยการขยายตัวของยอดขาย มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

6. ปัจจัยด้านขนาดของธุรกิจ มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ให้เห็นความสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท

2. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ กำหนดกฎระเบียบข้อบังคับให้สอดคล้องกับการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจ (SMEs) ที่จะส่งผลต่อการจ้างงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

3. นักลงทุนหรือผู้ที่สนใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อการศึกษาและตัดสินในลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

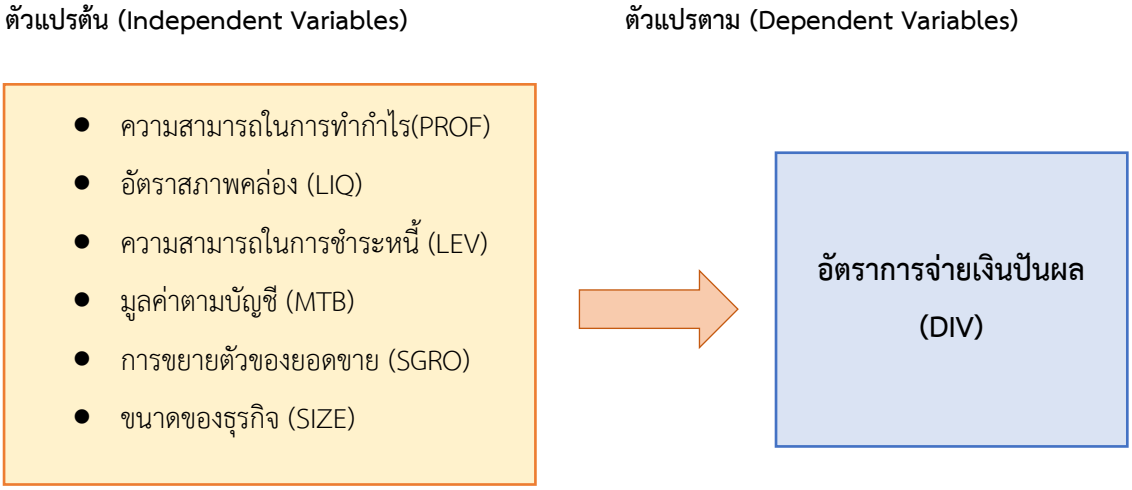

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ได้แก่

แนวคิดเกี่ยวกับเงินปันผล

เงินปันผล คือ เงินส่วนแบ่งจากผลกำไรที่บริษัทปันผลหรือจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคิดตามส่วนจำนวนซึ่งผู้ถือหุ้นได้ส่งใช้เงินแล้วในหุ้นหนึ่ง ๆ

พรพรหม ภักตร์เปี่ยม (2554) กล่าวว่า เงินปันผล หมายถึง ค่าตอบแทนที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งมักเป็นการกระจายกำไร เมื่อบริษัทได้กำไรหรือส่วนเกิน บริษัทสามารถนำไปลงทุนในธุรกิจต่อเรียก กำไรสะสม หรือสามารถจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น บริษัทอาจสงวนกำไรหรือส่วนเกินส่วนหนึ่งและจ่ายส่วนที่เหลือเป็นเงินปัน

ผล การจ่ายแก่ผู้ถือหุ้นอาจเป็นรูปเงินสด (เป็นการฝากเข้าบัญชีธนาคาร) หรือ หากบริษัทมีแผนนำเงินปันผลไปลงทุนต่อ ปริมาณค่าตอบแทนจ่ายเป็นรูปหุ้นเพิ่มหรือการซื้อหุ้นคืน

ชนิดของเงินปันผล

โดยทั่วไปเงินปันผลจ่ายจากกำไรสะสมหรืออาจจ่ายจากส่วนเกินทุนกรณีจ่ายคืนทุน ดังนั้นเมื่อผู้ถือหุ้นได้รับเงินปันผล แสดงว่าบริษัทประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ผู้ถือหุ้นจึงได้รับส่วนแบ่งกำไรในรูปของเงินปันผลซึ่งเงินปันผลสามารถจำแนกออกเป็น 5 ชนิด ดังนี้

1) เงินสดปันผล (Cash Dividends) เป็นชนิดของเงินปันผลที่นิยมมากที่สุด การจ่ายเงินปันผลอาจกำหนดเป็นอัตราร้อยละของมูลคาหุ้น หรือกำหนดเป็นอัตราต่อหุ้น ทั้งนี้เฉพาะหุ้นที่ถืออยู่ในมือของบุคคลภายนอก ไม่รวมถึงหุ้นสามัญได้รับคืนมา (Treasury Stock)

2) การจ่ายเงินปันผลเป็นสินทรัพย์อื่น (Property Dividends) ในบางกรณีอาจจะประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นสินทรัพย์อื่นแทนที่จะเป็นเงินสด เช่น สินค้า อุปกรณ์ หรือหลักทรัพย์ของบริษัทอื่นที่ถือไว้เป็นเงินลงทุน

3) การจ่ายเงินปันผลเป็นเอกสารแสดงหนี้ของบริษัท (Scrip Dividends ตามที่กล่าวมาแล้วว่าในการกำหนดนโยบายเงินปันผล คณะกรรมการบริหารงานของบริษัทจะต้องพิจารณาทั้งข้อกำหนดตามกฎหมายและฐานะการเงินของบริษัท ในบางกรณีบริษัทมีกำไรสะสมเพียงพอตามข้อกำหนดของกฎหมาย แต่มีเงินสดไม่เพียงพอที่จะจ่ายเงินปันผลในขณะนั้นจึงจำเป็นต้องจ่ายเงินปันผลเป็นเอกสารแสดงหนี้สินของบริษัท คือ ตั๋วสัญญาใช้เงิน ที่สัญญาว่าจะจ่ายให้ผู้ถือหุ้นตามเวลาที่กำหนดไว้ในอนาคต เนื่องจากถ้าบริษัทมีปัญหาด้านสภาพคล่องคณะกรรมการบริหารงานของบริษัทไม่ควรจะประกาศจ่ายเงินปันผล แม้ว่าจะเป็นการจ่ายเงินในอนาคตก็ตาม

4) การจ่ายเงินปันผลในลักษณะคืนทุน (Liquidating Dividends) เป็นเงินปันผลที่ไม่ได้จ่ายจากกำไรสะสมแต่จ่ายจากส่วนเกินทุน โดยทั่วไปบริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลในลักษณะคืนทุนเมื่อบริษัทกำลังเลิกกิจการหรือลดขนาดการดำเนินงาน หรือบริษัทดำเนินกิจการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอายุจำกัด

5) หุ้นสามัญปันผล (Stock Dividends) การจ่ายหุ้นสามัญปันผลถือเป็นการโอนกำไรสะสมบางส่วนไปเป็นอย่างถาวร โดยทั่วไปบริษัทจะจ่ายด้วยหุ้นสามัญที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังไม่ได้นำออกจำหน่ายหรือหุ้นสามัญได้รับคืนมา หุ้นสามัญปันผลไม่เหมือนกับเงินปันผลชนิดอื่น ในแง่การประกาศจ่ายหุ้นสามัญปันผลนั้นอาจจะถูกยกเลิกได้และบริษัทไม่ได้จ่ายสินทรัพย์ออกไป ผู้ถือหุ้นแต่ละคนยังคงมาสัดส่วนของหุ้นหรือสิทธิส่วนได้เสียในบริษัทเท่าเดิม แต่ราคาตามบัญชีต่อหุ้นและกำไรต่อหุ้นลดลง เนื่องจากจำนวนหุ้นสามัญที่ถือโดยบุคคลภายนอกเพิ่มขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ผู้ลงทุนใช้ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานประสิทธิภาพ และความสามารถในการหากำไรของบริษัทจากงบการเงินที่ผ่านมาของบริษัทโดยผู้วิเคราะห์อาจนำอัตราส่วนทางการ

เงินของบริษัทเทียบกับอัตราส่วนในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินจะทำให้นักลงทุนได้เห็นภาพว่าบริษัทจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรม

อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio) แสดงถึง นโยบายการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ด้วยปัจจัยพื้นฐานเพื่อจะได้พิจารณางบการเงินของกิจการที่ลงทุนได้

$$\text{อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout)} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น (Dividend /share)}}{\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)}}$$

ความสามารถในการทำกำไร

ศิรดา นวลประดิษฐ์ (2547) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) หมายถึง ความสามารถในการทำให้เกิดกำไรของบริษัท การวิเคราะห์กำไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับผู้ถือหุ้น ผลกำไรที่จะได้รับซึ่งอยู่ในรูปของเงินปันผล และกำไรมีความสำคัญต่อเจ้าหนี้อีกด้วย รวมทั้งผู้บริหารเองก็ใช้กำไรในการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทด้วย Mohamed, et al. (2008) อธิบายว่าความสามารถในการทำกำไรเป็นปัจจัยสำคัญในการจ่ายเงินปันผลและสรุปว่า บริษัทที่ให้ผลตอบแทนดีกว่าและสภาพคล่องดีมีโอกาสสูงที่จะประกาศจ่ายเงินปันผล

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร คือ อัตราส่วนที่บ่งบอกถึงผลการดำเนินงานของกิจการว่ามีผลลัพธ์ดำเนินงานที่ดีหรือไม่ ซึ่งการวัดว่ากิจการนั้น ๆ มีผลการดำเนินงานที่ดีหรือไม่ โดยจะศึกษาจาก

อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นผลกำไรสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วว่ามีจำนวนเท่าใด เมื่อเทียบกับยอดขายสุทธิ มีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ x 100}}{\text{ขายสุทธิ}}$$

การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio)

1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (CA)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน(CL)}}$$

วัดความสามารถในการชาระหนี้ระยะสั้นถ้าค่าที่คำนวณได้สูงเท่าใดแสดงว่าบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่ประกอบไปด้วยเงินสดลูกหนี้และสินค้าคงเหลือมากกว่าหนี้ระยะสั้นทำให้คล่องตัวในการชำระหนี้ระยะสั้นมีค่อนข้างมากโดยปกติอัตราส่วน 2 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

2) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว(Quick Ratio)} = \frac{\text{(สินทรัพย์หมุนเวียน– สินค้าคงเหลือ)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

เป็นการวัดส่วนของสินทรัพย์ที่ได้หักค่าสินค้าคงเหลือที่เป็นสินทรัพย์ระยะสั้นและมีความคล่องตัวในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ต่ำออกเพื่อให้ทราบถึงสภาพคล่องที่แท้จริงของกิจการได้โดยปกติอัตราส่วน 1 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว

3) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$\text{A/R Turnover} = \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิหรือใช้ยอดขายรวม (ครั้งหรือรอบ)}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{(ลูกหนี้ต้นงวด+ ลูกหนี้ปลายงวด)}}{2}$$

หากค่าที่คำนวณได้ มีค่าสูง แสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้ให้แปลงสภาพเป็นเงินสดได้เร็ว

4) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ(Inventory Turnover)

$$\text{ตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ(Inventory Turnover)} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย (COGS)}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย} = \frac{\text{(สินค้าต้นงวด+ สินค้าปลายงวด)}}{2}$$

หากค่าคำนวณได้สูง ย่อมแสดงถึงความสามารถในการบริหารการขายสินค้าได้เร็ว

ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio or Financial Policy Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สิน(Debt Ratio)} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม (Total Assets)}}{\text{หนี้สินรวม (Total Debt)}}$$

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน(Debt/Equity Ratio) (เท่า)} = \frac{\text{หนี้สินรวม (Total Debt)}}{\text{ส่วนของเจ้าของ (Equity)}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/Equity Ratio) ยิ่งต่ำยิ่งดี แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงในด้านเจ้าหนี้และเจ้าของกิจการถ้าอัตราส่วนสูงแสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงจากการกู้ยืมเงินมาใช้ในการดำเนินกิจการ

$$\text{อัตราการเติบโตของยอดขาย} = \frac{\text{ยอดขายปัจจุบัน – ยอดขายปีก่อน}}{\text{ยอดขายปีก่อน}}$$

มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี

เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบราคาตลาดของหุ้นสามัญต่อมูลค่าทางบัญชีของหุ้นสามัญหนึ่งหุ้นตามงบการเงินล่าสุดของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้น บอกให้ทราบว่าราคาหุ้น ณ ขณะนั้นสูงเป็นกี่เท่าของมูลค่าทางบัญชี หากมีค่าสูงแสดงว่าผู้ลงทุนทั่วไปในตลาดคาดว่าบริษัทดังกล่าวมีศักยภาพที่จะเติบโตสูง และแสดงถึงระดับความเสี่ยงที่สูงด้วย มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (MTB)} = \frac{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}{\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น}}$$

ตลาดแรก คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทำหน้าที่กำกับและดูแลตลาดแรก โดยบริษัทใดที่ต้องการออกหลักทรัพย์ใหม่เสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering) หรือเสนอขายหลักทรัพย์อื่น ๆ แก่ประชาชน ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะต้องตรวจสอบสถานะทางการเงินและการดำเนินงานของบริษัทนั้นก่อนที่จะอนุมัติให้บริษัททำการออกหลักทรัพย์ขายแก่ประชาชน

ตลาดรอง หลังจากการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก หลักทรัพย์จะสามารถทำการซื้อขายในตลาดรองได้ก็ต่อเมื่อผู้ออกหลักทรัพย์นั้นได้ยื่นคำขอและได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment – MAI

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI) เป็นตลาดหลักทรัพย์แห่งที่สองของประเทศไทย ก่อตั้งเมื่อวันที่ 21มิถุนายน พ.ศ. 2542 และเปิดทำการซื้อขายวันแรกเมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2544 มีจุดประสงค์การทำงานโดยทั่วไป เหมือนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ The Stock Exchange of Thailand (SET) คือ ทำหน้าที่เป็นตลาดทุน เพื่อให้กิจการต่าง ๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ แต่ตลาดใหม่นี้ จะเน้นไปที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) และกิจการเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยได้ผ่อนผันหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ลง เช่น ทุนชำระแล้วขั้นต่ำของหลักทรัพย์ในตลาดหลัก คือ 200 ล้านบาท ในขณะที่ขั้นต่ำของตลาดใหม่ ลดลงเป็น 40 ล้านบาท เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสให้กิจการขนาดเล็ก ที่ไม่สามารถเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ได้มีหนทางในการระดมทุน รวมทั้งสนับสนุนอุตสาหกรรมการร่วมลงทุน (Venture Capital)เพื่อเพิ่มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ธุรกิจที่มีศักยภาพ ในการเติบโตสามารถระดมทุนผ่านตลาดทุนได้ โดยเน้นธุรกิจที่มีการเติบโตสูง และธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตดี ในอนาคต (Business for the Future) อุตสาหกรรมที่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เน้นทำการตลาดเชิงรุก ได้แก่ อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) อุตสาหกรรมด้านสุขภาพและท่องเที่ยว สื่อ โลจิสติกส์ พลังงาน และพลังงานทดแทน อุตสาหกรรมอาหาร เป็นต้น สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการอื่นๆ หากมีคุณสมบัติ ครบตามเกณฑ์รับหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีความยินดีรับเป็นบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้ ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีบริษัทจดทะเบียนในหลากหลายอุตสาหกรรมให้นักลงทุนได้เลือกลงทุนได้ ตามความเหมาะสม ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) สามารถรองรับธุรกิจได้ทุกขนาด ทุนจดทะเบียนชำระแล้วขั้นต่ำภายหลังกระจายหุ้น 20 ล้านบาทขึ้นไป และไม่มีการจำกัดทุนจดทะเบียนชำระแล้วขั้นสูง ซึ่งแตกต่างจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่รองรับได้เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีทุนชำระแล้วขั้นต่ำ 300 ล้านบาทขึ้นไปเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยอยู่ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2567 จำนวน 8 หมวดธุรกิจ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 196 บริษัท แต่ไม่รวมบริษัทที่มีข้อมูลรายงานทางการเงินไม่ครบ ซึ่งทำให้มีผลต่ออัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม MAI	196
หัก ธุรกิจการเงิน	11
หัก บริษัทที่มีข้อมูลรายงานทางการเงินไม่ครบ	82
คงเหลือ จำนวนบริษัทที่นำมาศึกษา	**103**

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เพื่อนำไปสู่การสร้างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม (Dependence Variables)

DVI = อัตราการจ่ายเงินปันผล

ตัวแปรอิสระ (Independence Variables)

PROF = ความสามารถในการทำกำไร
LIQ = อัตราสภาพคล่อง
LEV = ความสามารถในการชำระหนี้
MTB = มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี
SGRO = การขยายตัวของยอดขาย
SIZE = ขนาดของธุรกิจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยฉบับนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมด 196 บริษัท ซึ่งเปิดเผยต่อสาธารณะ และเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ลงทุนและผู้ถือหุ้นโดยทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ ได้แก่ รายงานประจำปีของบริษัท แบบรายงานข้อมูลประจำปี แบบฟอร์ม 56-1 จากฐานข้อมูล ใน SETSMART

รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ซึ่งรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์และทำแบบบันทึกลงในโปรแกรม Microsoft office Excel เพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าของตัวแปรที่ต้องการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) มีวัตถุประสงค์เพื่อปัจจัยที่มีอิทธิพลกับอัตราจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และเพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้สรุปลักษณะและข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ค่ามัธยฐานของข้อมูล (Median) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมทั่วไปของข้อมูลและลักษณะการแจกแจงค่าสถิติเบื้องต้นเพื่อใช้ในการอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

3.2 สถิติเชิงอนุมาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมานจะใช้ 2 เทคนิค ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เป็นเทคนิคที่นำมาใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป โดยตัวแปรดังกล่าวจะต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ

3.2.2 การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้การทดสอบด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังนี้

$$DIV_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 * PROF_{i,t} + \beta_2 * LIQ_{i,t} + \beta_3 * LEV_{i,t} + \beta_4 * MTB_{i,t} + \beta_5 * SGRO_{i,t} + \beta_7 * SIZE_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โดยที่กำหนดให้

β_0 = ค่าคงที่
$DIV_{i,t}$ = อัตราการจ่ายเงินปันผล สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$PROF_{i,t}$ = ความสามารถในการทำกำไร สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$LIQ_{i,t}$ = อัตราส่วนสภาพคล่อง สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$LEV_{i,t}$ = ความสามารถในการชำระหนี้ สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$MTB_{i,t}$ = มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$SGRO_{i,t}$ = อัตราการเติบโต สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$SIZE_{i,t}$ = ขนาดของธุรกิจ สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t
$\varepsilon_{i,t}$ = ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัยนี้ ได้ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรก่อนการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดในการศึกษาครั้งนี้ที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรง (Multicollinearity) โดยหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก นั้นแสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่หากมีค่าเป็นลบแสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม หลังจากนั้นจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (อโนทัย ตรีวานิช, 2552)

เมื่อ r แทนค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$r < 0.20$ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรน้อย

$0.21 < r \leq 0.40$ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่อนข้างน้อย

$0.41 < r \leq 0.60$ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปานกลาง

$0.61 < r \leq 0.80$ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวค่อนข้างมาก

$r > 0.80$ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมาก

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษากับอัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO)

Correlations

		DVI	PROF	LIQ	LEV	MTB	SGRO	SIZE
DVI	Pearson Correlation	1	.158**	.098*	-.117**	-.070	-.122**	.052
	Sig. (2-tailed)		.000	.025	.007	.109	.005	.239
PROF	Pearson Correlation		1	-.047	-.071	.097*	.039	.005
	Sig. (2-tailed)			.284	.104	.028	.370	.906
LIQ	Pearson Correlation			1	-.195**	-.025	-.127**	-.034
	Sig. (2-tailed)				.000	.575	.004	.443
LEV	Pearson Correlation				1	-.085	.175**	.104*
	Sig. (2-tailed)					.054	.000	.018
MTB	Pearson Correlation					1	.145**	.184**
	Sig. (2-tailed)						.001	.000
SGRO	Pearson Correlation						1	-.073
	Sig. (2-tailed)							.096
SIZE	Pearson Correlation							1
	Sig. (2-tailed)							

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ความสามารถในการทำกำไร อัตราสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี การขยายตัวของยอดขาย ขนาดของธุรกิจ กับอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มเอ็ม เอ ไอ (MAI) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่พบว่า

ลำดับที่	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	สัญลักษณ์ที่ใช้	ทิศทางความสัมพันธ์
1.	ความสามารถในการทำกำไร	PROF	ทิศทางเดียวกัน (+)
2.	อัตราสภาพคล่อง	LIQ	ทิศทางเดียวกัน (+)
3.	ความสามารถในการชำระหนี้	LEV	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
4.	มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี	MTB	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
5.	การขยายตัวของยอดขาย	SGRO	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
6.	ขนาดของธุรกิจ	SIZE	ทิศทางเดียวกัน (+)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติถดถอยของตัวแปรต้น ที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DVI)

Model	Enter Method		t	Sig
	Unstandardized Coefficients B	Standardized Coefficients		
ค่าคงที่	0.742		0.762	0.0446
PROF	0.009	0.167	3.8798	0.000**
LIQ	0.095	0.078	1.778	0.076
LEV	-0.094	-0.091	-2.030	0.043**
MTB	-0.008	-0.094	-2.102	0.036**
SGRO	-0.077	-0.084	-1.890	0.059
SIZE	0.229	0.074	1.677	0.094

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 สรุปการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร อัตราสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี การขยายตัวของยอดขาย และขนาดของธุรกิจ พบว่า ความสามารถในการทำกำไร มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ (Sig = 0.000) ความสามารถในการชำระหนี้ มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ (Sig = 0.043) และมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ

(Sig = 0.036) ส่วนอัตราสภาพคล่อง การขยายตัวของยอดขาย และขนาดของธุรกิจ ไม่มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) พบบริษัทจดทะเบียน จำนวนทั้งหมด 196 บริษัท และเก็บข้อมูลบริษัทที่มีข้อมูลครบทุกตัวแปร ได้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จำนวน 103 บริษัท สามารถสรุปผลแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

ความสามารถในการทำกำไร (PROF) มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

อัตราสภาพคล่อง (LIQ) ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (MTB) มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

การขยายตัวของยอดขาย (SGRO) ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ขนาดของธุรกิจ (SIZE) ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราอัตราการจ่ายเงินปันผล (DIV) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) สามารถอภิปรายผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านความสามารถในการทำกำไร มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่าความสามารถในการทำกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของของฐสิษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย:กรณีการศึกษาบริษัทใน SET High Dividend ของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านอัตราสภาพคล่อง มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่า อัตราสภาพคล่องไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล อัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาลิตา นิ่มมณ (2560) ศึกษาปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่า ความสามารถในการชำระหนี้มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยวาสนา ปัญญารัตนกุล (2561) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่า มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชีมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทิชา อินทาปัจ (2559) ปัจจัยที่กำหนดการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยการขยายตัวของยอดขาย มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่า การขยายตัวของยอดขายไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาริยา นวลถวิล และผศ.ดร.กุสุมา ดำพิทักษ์ (2563) อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี sSET

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านขนาดของธุรกิจ มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) จากการศึกษาพบว่า ขนาดของธุรกิจไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของอังศุมาลี อุสาใจ และรพีสร เฟื่องเกษม (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ่ายปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : กรณีศึกษา บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ดังนั้น ครั้งถัดไปควรศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นเพื่อเปรียบดูผลของการศึกษา

2. การศึกษาครั้งต่อไปอาจจะขยายผลของการศึกษาเช่นทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรม

3. การศึกษาครั้งถัดไปควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลอื่นๆ เพิ่มด้วย เช่น อัตราเงินเฟ้อ GDP เศรษฐกิจการเมือง ที่อาจจะส่งผลต่ออัตราการจ่ายเงินปันในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

เอกสารอ้างอิง

ฐสิษฐ์ สวโรจน์กิจเตโช. (2558). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทใน SET High Dividend ของประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

บุญฤทธิ์ เหมปราชญ์. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มธุรกิจการแพทย์ของประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

ปาลิตา นิ่มมณี. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

ปวิตรา บัวคง. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มและกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

พุทธิสุทธ์ ตรีรัตน์ดิลกกุล, และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู. (2562). *โครงสร้างเงินทุน นโยบายการจ่ายเงินปันผล และคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* [รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].วาสนา ปัญญารัตนกุล. (2561). *ปัจจัยที่กำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). *มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2560).*

สาริยา นวลถวิล, และกุสุมา ดำพิทักษ์. (2563). อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี SET. [บทความวิจัย, มหาวิทยาลัยไม่ระบุ].

อังศุมาลี อุสาใจ, และรพีสร เฟื่องเกษม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ่ายปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษา บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์.

อรทิชา อินทาปัจ. (2559). *ปัจจัยที่กำหนดการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*

Adesina, K., Uwuigbe, U., Uwuigbe, O. R., Asiriuwa, O., & Oriabe, S. (2017). Dividend policy and stock valuation in Nigerian banks. *Journal*.

Chaudry, S. N., Iqbal, S., & Butt, M. (2018). Dividend policy, stock price volatility & corporate size stewardship: An investigation of the bird-in-the-hand theory in Pakistan. *Journal*.

Lin, O. C., Thaker, H. M. T., Khaliq, A., & Thaker, M. A. M. (2017). Dividend factors: Evidence from the Malaysian real estate market. *Journal*.

Yensu, J., & Adusei, C. (2016). Dividend policy decisions in African countries. *Journal*.

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Relationship between Good Corporate Governance and Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

กัญญาวีร์ วงค์เสือ[1], ภคมน เจริญสุข[2], ชัยรัตน์ พรมนาง[3]
[1-3]มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, kanyawee89@bsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่มีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการอิสระ และการควบตำแหน่งของกรรมการบริหาร ที่มีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 36 บริษัท ตั้งแต่พ.ศ. 2563 ถึงพ.ศ. 2567 โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่สะท้อนถึงมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q)

ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) ในขณะที่คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่าของกิจการ (Tobin 's Q) อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ และการควบตำแหน่งกรรมการบริหารกลับพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการ (Tobin 's Q) อย่างมีนัยสำคัญ

คำหลัก: การกำกับดูแลกิจการที่ดี, ผลการดำเนินงาน, มูลค่าของกิจการ

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the relationship between goodcorporate governance and sperformance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Consumer Products. 2) to study the relationship of the Board of Directors Audit Committee Independent board And the merger of positions of the Executive Committee Affecting the performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand Consumer Products. The population of this research consisted of 36 companies from 2020 to 2024. Multiple regression analysis was applied. To test relationships with variables reflecting firm book value measured by Tobin's Q ratios.

The research results were found that Independent Board Proportion There was a positive correlation with the corporate value (Tobin's Q), while the corporate governance score was have a relationship the negative effect on the value of the enterprise (Tobin's Q) was significant. The size of the Board of Directors Proportion of the Audit Committee and the merger of the position of executive director found that there was no significant relationship with the business value (Tobin's Q).

Keywords: Good corporate governance, Performance, value of the enterprise

บทนำ

ความไม่โปร่งใสโดยการปกปิด บิดเบือนข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงของฐานะทางการเงิน ทำให้บริษัท เอนรอน จำกัด มีหนี้สินหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่ไม่ปรากฏในงบการเงิน (Brown and Caylor, 2004) ตลอดจนการแสดงรายได้เกินจริงเกือบ 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ช่วง 5 ปี ก่อนล้มละลาย ข้อมูลฐานะการเงินที่แท้จริง ถูกสืบค้น และค่อยๆ ถูกเปิดเผยเป็นลำดับ ซึ่งผู้บริหารระดับสูงในขณะนั้นก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้สอบบัญชีของบริษัทก็มีส่วนละเลยความรับผิดชอบนี้เช่นกัน (Robert Eli Rosen, 2002) จากการตรวจสอบเบื้องต้น ในขณะที่ถูกยื่นฟ้องสู่กระบวนการล้มละลาย เมื่อธันวาคม ค.ศ. 2001 ทรัพย์สินทั้งหมด คงเหลือเพียง 24.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงประมาณ 40 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ราคาหุ้นตกลงอย่างรวดเร็ว ราคาหุ้นละ 0.26 ดอลลาร์สหรัฐ การล้มละลายของ บริษัท เอนรอน จำกัด ทำให้ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพนักงานทั้งหมดจากทั่วโลกกว่า 27,000 คน ต้องตกงานและได้รับความสูญเสียและเสียหายอย่างมากมาย

กระบวนการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญประการแรก คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทโดยผู้ถือหุ้นนั้น มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาในการแต่งตั้ง คือ โครงสร้างหรือองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างที่สำคัญ ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของกรรมการอิสระและไม่อิสระ สัดส่วนของกรรมการ ที่เป็นผู้บริหารและไม่ใช่ผู้บริหาร คุณสมบัติของคณะกรรมการทั้งหมด ควรมีความ

หลากหลายของความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ สามารถทำประโยชน์และสร้างคุณค่าให้กับบริษัท (ยุทธ วรฉัตรธาร, 2558) และเพื่อเป็นหลักปฏิบัติให้คณะกรรมการบริษัทซึ่งเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กร นำไปปรับใช้ในการกำกับดูแล ให้กิจการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว น่าเชื่อถือสำหรับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืนตรงตามความมุ่งหวังทั้งภาคธุรกิจ ผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนตลาดทุน และสังคมโดยรวม

จากความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการบริษัท และหรือผู้ลงทุนทั่วไป ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัย สนใจศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยคณะกรรมการบริษัทนั้น จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพและมูลค่าของกิจการ ที่เพิ่มขึ้นในอนาคตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่มีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการอิสระ และการควบตำแหน่งของกรรมการบริหาร ที่มีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่มีกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกฎระเบียบ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลและผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค
3. นักลงทุนใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจลงทุน ทั้งในระยะสั้น และ ระยะยาว

กรอบแนวความคิดของงานวิจัย

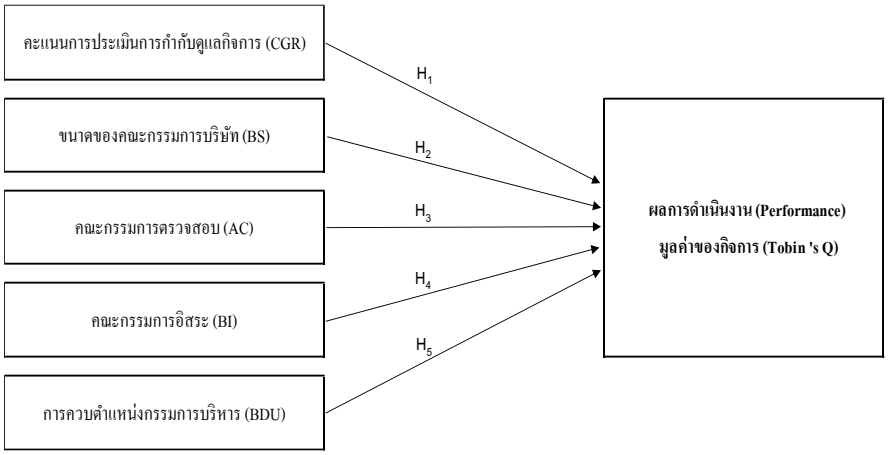

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อค้นหาคำตอบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดี ขนาดของคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการอิสระ และการควบตำแหน่งกรรมการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ที่วัดจากมูลค่ากิจการ (Tobin ‘s Q) หรือไม่ โดยมีรูปแบบการศึกษาดังนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Analysis) เป็นข้อมูลผลการประกอบการย้อนหลัง 5 ปี จากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย งวดปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563-2567 ที่เผยแพร่โดยตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานเป็นตัวเลขของผลการประกอบการจริง ที่เกิดจากตัวแปร คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ขนาดของคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการอิสระ และการควบตำแหน่งกรรมการบริหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ในพ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2567 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และได้เข้าร่วมการประเมินการกำกับดูแลกิจการจาก สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai IOD) เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของกรรมการ และส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย โดยได้คะแนนอยู่ในระดับ “ดี” ขึ้นไป ซึ่งมี 3 กลุ่ม คือ ดี ดีมาก และดีเลิศ และกลุ่มที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ

จำนวนบริษัทกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	41	บริษัท
<u>หัก</u> บริษัทที่มีวันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม	(3)	บริษัท
<u>หัก</u> บริษัทที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือไม่ครบถ้วน	(2)	บริษัท
จำนวนบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	36	บริษัท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วย แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 รายงานประจำปี บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2567 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซด์ และสื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเผยแพร่ข้อมูลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และฐานข้อมูล SETSMART

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วย แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 56-1 รายงานประจำปี บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2567 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซด์ และสื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเผยแพร่ข้อมูลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และฐานข้อมูล SETSMART จำนวน 41 บริษัท โดยศึกษาระยะเวลา 5 ปี

การจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จะทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ในการอธิบายความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis : MRA) โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

3 การทดสอบสมมติฐานตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ได้ มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05 การทดสอบสมมติฐานตามระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ได้ มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด คือ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบไปด้วย 3 หมวดธุรกิจ ได้แก่ ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ และแฟชั่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของบริษัท จำแนกตามข้อมูลที่ทำการศึกษา

ข้อมูลของกลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	41	100.00
หัก บริษัทที่มีวันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม	3	7.32
หัก บริษัทที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือไม่ครบถ้วน	2	4.88
คงเหลือ	**36**	**87.80**

จากตาราง 1 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค มีจำนวน 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีบริษัทที่มีวันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม จำนวน 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.32 และ มีบริษัทที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อมูลไม่ครบถ้วน จำนวน 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.88 ทำให้การศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งมีบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน ในช่วง พ.ศ. 2563-2567 คงเหลือเป็นจำนวน 36 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 87.80

ตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของบริษัท จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
หมวดธุรกิจ		
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	10	27.78
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	8	22.22
แฟชั่น	18	50.00
รวม	**36**	**100.00**

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มประชากรจำนวน 36 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจอยู่ในหมวดธุรกิจแฟชั่น จำนวน 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นหมวดธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน จำนวน 10 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 27.78 และหมวดธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ จำนวน 8 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 22.22

วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

ตาราง 3 ค่าสถิติเชิงพรรณนาที่สำคัญ

ตัวแปร (Variables)	ค่าสูงสุด (Maximum)	ค่าต่ำสุด (Minimum)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation)
CGR	5.00	0.00	2.98	1.70597
BS	17.00	6.00	10.00	2.53026
AC	0.50	0.17	0.34	0.07948
BI	0.62	0.25	0.38	0.06206
BDU	0.60	0.11	0.34	0.13044
Q	16.61	0.10	0.89	2.25142

วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Corelation) เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์ โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ก่อนการวิเคราะห์ การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรง (Multicollinearity) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่ม การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์จะใช้ตัวเลข ของค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยหรือไม่มีเลย สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์โดยทั่วไปอาจใช้เกณฑ์ดังนี้ (Hinkle D. E. 1998, p.118)

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลอง Tobin ‘s Q

	CGR	BS	AC	BI	BDU	Q
CGR	1					
BS	.441**	1				
AC	-.333**	-.834**	1			
BI	0.032	-.214**	.464**	1		
BDU	-.279**	-0.057	0.048	-0.026	1	
Q	-.317**	-.243**	.210**	.163*	.152*	1

** Sig ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 , * Sig ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตาราง 5 สรุปอิทธิพลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษากับมูลค่าของกิจการ (Tobin ‘s Q)

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน	t-stat.	Sig.
สมมติฐานที่ 1	คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	ไม่สนับสนุน , มีนัยสำคัญ	-3.157	0.002
สมมติฐานที่ 2	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	ไม่สนับสนุน	-1.322	0.188
สมมติฐานที่ 3	สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	ไม่สนับสนุน	-0.831	0.407
สมมติฐานที่ 4	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	ไม่สนับสนุน , มีนัยสำคัญ	2.247	0.026
สมมติฐานที่ 5	การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	ไม่สนับสนุน	1.093	0.276

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย

จำนวนและค่าร้อยละของบริษัทจำแนกตามข้อมูลที่ทำการศึกษาของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างพ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2562 กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และได้เข้าร่วมการประเมินการกำกับดูแลกิจการจาก IOD โดยได้คะแนนอยู่ในระดับ “ดี” ขึ้นไป ซึ่งมี 3 กลุ่ม คือ ดี ดีมาก และดีเลิศ และกลุ่มที่ไม่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ตามช่วงคะแนนที่กำหนดขึ้นและใช้จำนวนตราสัญลักษณ์ของคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ แสดงระดับคะแนนในแต่ละกลุ่ม (IOD จะไม่ประกาศรายชื่อบริษัทที่ได้รับการประเมินในช่วงคะแนนที่ต่ำกว่าระดับดี) พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 41 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีบริษัทที่มีวันสิ้นงวดบัญชีไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม จำนวน 3 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.32 และมีบริษัทที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อมูลไม่ครบถ้วน จำนวน 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 4.88 ทำให้การศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งมีบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน ในช่วง พ.ศ. 2558-2562 คงเหลือเป็นจำนวน 36 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 87.80

2. ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สามารถสรุปการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

2.1 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 คะแนน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน และค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนน จากข้อมูลที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการมีความแตกต่างกันมาก

2.2 ขนาดของคณะกรรมการ (BS) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10 คน โดยมีจำนวนคณะกรรมการในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคนี้มากสุดเท่ากับ 17 คน และน้อยสุดเท่ากับ 6 คน จากข้อมูลที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการมีความแตกต่างกันมาก

2.3 สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.50 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.17 จากข้อมูลที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบมีความแตกต่างกันไม่มาก

2.4 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BI) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.62 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.25 จากข้อมูลที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความแตกต่างกันไม่มากนัก

2.5 การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร (BDU) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.60 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.11 จากข้อมูลที่ศึกษาแสดงให้เห็นว่าการควบตำแหน่งกรรมการบริหารมีความแตกต่างกันมากนัก

2.6 มูลค่าของกิจการ (Q) วัดค่าโดยใช้ทฤษฎีของ Tobin ‘s Q ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 16.61 และค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.10 จากข้อมูลที่ศึกษาแสดง ให้เห็นว่ามูลค่าของกิจการ (Q) วัดค่าโดยใช้ทฤษฎีของ Tobin ‘s Q มีความแตกต่างกันมาก

3 ผลวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient)สามารถสรุปการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ของมูลค่ากิจการ Tobin ‘s Q ต่อตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ประกอบไปด้วย คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) ขนาดของคณะกรรมการ (BS) สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BI) และ การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร (BDU) สามารถสรุปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ (CGR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับมูลค่าของกิจการ (Q) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หากบริษัทได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับต่ำ หรือได้คะแนนการประเมินน้อย ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดค่าด้วย Tobin’s Q มีมูลค่าสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับสูง (ดีเลิศ) หรือได้คะแนน การประเมินมากจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่วัดค่าด้วย Tobin’s Q มีมูลค่าลดลง

3.2 ขนาดของคณะกรรมการ (BS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับมูลค่าของกิจการ (Q) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หากขนาดของคณะกรรมการมีจำนวนน้อย ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดค่าด้วย Tobin’s Q มีมูลค่าสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากขนาดของคณะกรรมการมีจำนวนมาก ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดค่า ด้วย Tobin’s Q มีมูลค่าลดลง

3.3 สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับมูลค่าของกิจการ (Q) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หากมีสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบในจำนวนที่น้อย จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin’s Q มีมูลค่าน้อยลง ไปด้วย ในทางตรงข้าม หากมีสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบในจำนวนที่มาก ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin’s Q มีมูลค่ามากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

3.4 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับมูลค่าของกิจการ (Q) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หากมีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระในจำนวนที่น้อย จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin's Q มีมูลค่าน้อยลงไปด้วย ในทางตรงข้าม หากมีสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบในปริมาณที่มาก ก็จะส่งผลให้ผล การดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin's Q มีมูลค่ามากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

3.5 การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร (BDU) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับมูลค่าของกิจการ (Q) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หากมีการควบตำแหน่งกรรมการบริหาร ในจำนวนที่น้อย จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin's Q มีมูลค่าน้อยลงไปด้วย ในทางตรงข้าม หากมีการควบตำแหน่งกรรมการบริหารในปริมาณที่มาก ก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดด้วยค่า Tobin's Q มีมูลค่ามากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

4 การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามสมมติฐาน

4.1 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

4.2 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

4.3 สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

4.4 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

4.5 การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลการดำเนินงานของกิจการ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จากการศึกษาพบว่า คะแนนการประเมินการกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งยืนยันได้ว่า คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการ อาจจะไม่ได้ช่วยให้กิจการมีมูลค่าของกิจการเพิ่มขึ้นได้ ด้วยทฤษฎี Tobin's Q เนื่องมาจาก บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยังมีกิจการที่ยังไม่เคยได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผลการดำเนินงานที่วัดด้วยมูลค่าของกิจการ Tobin's Q ลดลงหรือเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Buallay, Hamdan et al. (2017) ได้ศึกษาความสัมพันธ์การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซาอุดีอาระเบีย ผลการศึกษาพบว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่วัดค่าโดย Tobin's Q อย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 2 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคจากการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทไม่มีอิทธิพลหรือไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ไม่ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จะมีจำนวนคณะกรรมการบริษัทเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ไม่ส่งผลกระทบ ต่อมูลค่าของกิจการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของคณะกรรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค มีขนาดไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ มูลค่าของกิจการอาจขึ้นอยู่กับคุณภาพของคณะกรรมการมากกว่าปริมาณของคณะกรรมการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Balagobei, Saseela (2018) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของ การกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท : หลักฐานเชิงประจักษ์กลุ่มตลาดเกิดใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ
มูลค่าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 3 สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีอิทธิพลหรือไม่มีความสัมพันธ์ กับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สอบทาน ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ จึงไม่อาจส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของกิจการที่วัดค่าด้วย Tobin's Q แต่อย่างใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา มโนสุนทร (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทและคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท กรณีศึกษา : บริษัทไอพีโอในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบ นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทไม่ว่าจะวัดโดย ROA หรือ Tobin's Q

สมมติฐานที่ 4 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เนื่องจากสัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้สามารถถ่วงดุลอำนาจการบริหารงาน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระที่มีจำนวนมากขึ้นจะสามารถส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดค่าด้วยมูลค่าของกิจการ Tobin's Q มีมูลค่าเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพงศ์ แก้วคำ (2557) ได้ศึกษาถึงขนาดและองค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่มีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าของกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนของกรรมการอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 5 การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จากการศึกษาพบว่า การควบตำแหน่งกรรมการบริหาร ไม่มีอิทธิพลหรือไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าของกิจการ (Tobin's Q) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือ ถึงแม้ว่ากรรมการบริษัท จะเป็นบุคคลเดียวกันกับกรรมการบริหาร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ก็ไม่ได้ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการที่วัดค่าด้วยมูลค่าของกิจการ Tobin's Q เนื่องจากการตัดสินใจดำเนินงานที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่กิจการ จะเป็นการตัดสินใจร่วมกันของคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งต้องผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ และฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับกรรมการบริหารเพียงคนเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล อินทแสง (2558) ได้ทำการศึกษาการกำกับดูแลกิจการและการสร้างมูลค่าของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 50 ที่มิใช่สถาบันการเงิน โดยใช้อัตราส่วน Tobin's Q ชี้วัดมูลค่าของบริษัท การศึกษาพบว่า จำนวนกรรมการบริษัทและการควบตำแหน่งกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อมูลค่า ของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการวิเคราะห์แยกข้อมูลออกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักลงทุน บริษัท หรือผู้สนใจนำไปเปรียบเทียบข้อมูลในกลุ่มอุตสาหกรรมประกอบการตัดสินใจ

เอกสารอ้างอิง

ทิพย์ธัญญา หริณานนท์. (2560). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไรและมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. *ชื่อมหาวิทยาลัย* (ไม่ระบุ).

พิมพ์ชนา ภิรมรักษ์. (2560). ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และมูลค่าของธุรกิจบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร. (2559). ผลคะแนนการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มดัชนี *ชื่อดัชนี* (ไม่ระบุข้อมูลครบถ้วน) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. *ชื่อมหาวิทยาลัย* (ไม่ระบุ).

ยุทธ วรฉัตรธาร. (2560). ขนาดคณะกรรมการ. https://www.set.or.th/

วิจิตรา จำลองราษฎร์. (2561). ความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการความเสี่ยงในการล้มละลายและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, *12*(1), 60-81.

Buallay, A., Hamdan, A., & Zureigat, Q. (2017). Corporate governance and firm performance: Evidence from Saudi Arabia. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, *11*(1), 78-98.

Balagobei, S. (2018). Corporate governance and firm performance: Empirical evidence from emerging market. *Asian Economic and Financial Review*, *8*(12), 1415-1421.

ที่ อว ๐๖๒๓.๔/๑๐๘๐

คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความ

เรียน คุณกัญญาวีร์ วงค์เสือ, คุณฐนิดา บุญยสาร, และคุณอรจิรา อุสันเทียะ

ตามที่ท่านได้แจ้งประสงค์ขอให้ตีพิมพ์บทความวิจัย เรื่อง "อิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม" ลงในวารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นั้น กองบรรณาธิการได้รับบทความของท่านและได้พิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน และเห็นสมควรนำไปลงตีพิมพ์เผยแพร่ใน "วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา" ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เดือนมิถุนายน ๒๕๖๘ กำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรัตน์ เอกศาสตร์)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

กองบรรณาธิการวารสาร
โทร. (๐๔๔) ๐๐๙๐๐๙ ต่อ ๒๒๑๕
โทรสาร. (๐๔๔) ๒๗๒๙๔๐

วารสารวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Journal of Management Science
Nakhonratchasima Rajabhat University

JMS
NRRU

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2568
Vol.4 No.1 January-June 2025

ISSN 2821-9538 (Print)
ISSN 2821-9546 (Online)

■ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปลาน้ำจืดแดดเดียวในเขตจังหวัดนครราชสีมา.....62
Factors effecting buying decision of sun-dried freshwater fish
in Nakhon Ratchasima Province
กานดา สีหเนตร, สุจิตรา จำปาศรี, กนก บุญศักดิ์ และ จารุวรรณ พนมจีระสวัสดิ์

■ การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอารายธรรมขอม: บ้านปรางค์นคร
ตำบลบ้านปรางค์ อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา.....76
The Study of Cultural Heritage Tourism: Ban Prang Ban Nakhon,
Prang Sub District, Khong District, Nakhon Ratchasima Province
ภัทรลภา บุตรดาเลิศ

■ อิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม.....92
The Influence of Earnings Quality and Operating Performance
on Dividend Payout Ratios of Listed Companies in the Industrial Products Sector
on the Stock Exchange of Thailand
กัญญาวีร์ วงค์เสือ, ฐนิดา บุญยสาร และ อรจิรา อุสันเทียะ

■ คำแนะนำสำหรับการจัดทำต้นฉบับบทความ.....103
■ รูปแบบการเขียนอ้างอิงในบทความของวารสารตามรูปแบบ APA Style.....111

JMS
วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2568

อิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

The Influence of Earnings Quality and Operating Performance on Dividend Payout Ratios of Listed Companies in the Industrial Products Sector on the Stock Exchange of Thailand

กัญญาวีร์ วงค์เสือ[1,*], ฐนิดา บุญยสาร[2] และ อรจิรา อุสันเทียะ[3]
Kanyawee Wongsuea[1,*], Thanida Boonyasan[2] and Onchira U-santhia[3]

Received 26 March 2025
Revised 6 June 2025
Accepted 23 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม เป็นการใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากทุติยภูมิ ซึ่งเก็บข้อมูลจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและ SETSMART ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2567 ตลอดทั้ง 5 ปี มีกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จำนวน 65 บริษัท รวม 325 ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ประกอบด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล พบว่า รายการคงค้างจากการดำเนินงาน อายุของบริษัท ขนาดของบริษัท และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิ พบว่าไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

คำสำคัญ: คุณภาพกำไร, ผลการดำเนินงาน, อัตราการจ่ายเงินปันผล

---

[1] บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, 2563. อาจารย์สังกัดหลักสูตรการบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[1] Master of Accountancy, Bangkok Suvarnabhumi University, 2020. Lecturer of Bachelor of Accountancy Program of Bangkok Suvarnabhumi University.

[*] Corresponding author, email: kanyawee0313@gmail.com

[2] บธ.ม.(การบัญชี) มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, 2567. อาจารย์สังกัดหลักสูตรมหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[2] Bachelor of Business Administration (Accounting), Bangkok Suvarnabhumi University, 2024. Lecturer of Bachelor of Accountancy Program of Bangkok Suvarnabhumi University.

[3] บธ.ม.(การบัญชี) มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, 2566. อาจารย์สังกัดหลักสูตรมหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[3] Bachelor of Business Administration (Accounting), Bangkok Suvarnabhumi University, 2023. Lecturer of Bachelor of Accountancy Program of Bangkok Suvarnabhumi University.

ABSTRACT

This study aimed to examine the influence of earnings quality and operating performance on the dividend payout ratios of companies listed in the Industrial Products sector on the Stock Exchange of Thailand. A quantitative research approach was employed, utilizing secondary data collected from financial statements, annual information forms (Form 56-1), annual reports of listed companies, and the SETSMART database. The data covered a five-year period from 2020 to 2024.The sample consisted of 65 listed companies, resulting in a total of 325 firm-year observations. The data were analyzed using descriptive statistics—such as mean, maximum, minimum, and standard deviation—as well as inferential statistics to test the research hypotheses. Specifically, Pearson correlation analysis and multiple regression analysis were employed, with a significance level of 0.05.

The results revealed that certain variables—namely operating accruals, firm age, firm size, and return on assets (ROA)—had a significant influence on dividend payout ratios. However, return on equity (ROE) and net profit margin (NPM) were found to have no significant effect on dividend payout ratios.

Keywords: Earning Quality, Firm Performance, Dividend payout ratio

บทนำ

การลงทุนถือเป็นกิจกรรมทางการเงินที่ได้รับความสนใจมาอย่างยาวนาน ทั้งจากบุคคลทั่วไปและนักลงทุนมืออาชีพ เนื่องจากสามารถสร้างผลตอบแทนที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินและส่งเสริมคุณภาพชีวิตในระยะยาว การลงทุนมีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ทองคำ หรือในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งแต่ละรูปแบบล้วนมีจุดเด่นและผลตอบแทนที่แตกต่างกัน จากการศึกษาเปรียบเทียบผลตอบแทนของสินทรัพย์แต่ละประเภทในประเทศไทย ได้แก่ หุ้นสามัญ พันธบัตร เงินฝากธนาคาร และทองคำ พบว่า การถือครองหุ้นสามัญในระยะยาวให้ผลตอบแทนสูงที่สุด แม้จะมีความผันผวนมากก็ตาม (นิกข์นิภา บุญช่วย และ สุพรรณกา สันป่าแก้ว, 2561) ปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญกับการออมและการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณ เนื่องจากหลังเกษียณจะไม่มีรายได้ประจำเหมือนช่วงวัยทำงาน การฝากเงินกับธนาคารซึ่งเคยเป็นทางเลือกหลักให้ผลตอบแทนลดลงตามอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงต่อเนื่อง จึงเกิดความจำเป็นในการวางแผนการเงินและการลงทุนอย่างรอบคอบ เพื่อให้ผลตอบแทนสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งเงินปันผลเปรียบเสมือน “รายได้แบบ Passive” ที่ช่วยเสริมกระแสเงินสด โดยเฉพาะผู้เกษียณอายุหรือผู้ที่ต้องการรายได้ประจำ

หุ้นสามัญเป็นตราสารทุนที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุน เนื่องจากสะท้อนถึงความเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกเสียง รับเงินปันผล และมีโอกาสได้กำไรจากส่วนต่างราคาหุ้น (Capital gain) โดยผลตอบแทนหลักมาจากเงินปันผลและราคาหุ้นที่เพิ่มขึ้น ในสภาวะเศรษฐกิจที่มีความผันผวนสูง การตัดสินใจจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนถือเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทสามารถจ่ายปันผลได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ เงินสด และ หุ้นปันผล ซึ่งสะท้อนถึงผลประกอบการและความมั่นคงของบริษัท นักลงทุนจึงให้ความสำคัญกับนโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็นพิเศษ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณภาพกำไร และ ผลการดำเนินงาน กับ อัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูง

กล่าวคือ มีกำไรที่มาจากการดำเนินงานจริง ไม่ใช่การบันทึกทางบัญชี มักจ่ายเงินปันผลในอัตราที่ต่ำกว่า เนื่องจากผู้บริหารต้องการเก็บรักษากระแสเงินสดไว้เพื่อเสริมสภาพคล่องหรือรองรับโอกาสในการลงทุน ขณะเดียวกัน ผลการดำเนินงานที่มั่นคงและต่อเนื่อง มีแนวโน้มสัมพันธ์กับการจ่ายปันผลในระดับที่เหมาะสม แสดงถึงความสามารถในการสร้างผลตอบแทนในระยะยาว นอกจากนี้ ยังพบว่า โครงสร้างทางการเงิน เช่น ระดับหนี้สิน ก็มีผลต่อการตัดสินใจจ่ายปันผล โดยบริษัทที่มีหนี้สินสูงมักลดการจ่ายปันผลเพื่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง นักลงทุนควรพิจารณาคุณภาพของกำไรร่วมกับการดูตัวเลขปันผล และไม่ควรใช้ “อัตราจ่ายปันผลสูง” เป็นปัจจัยเดียวในการตัดสินใจลงทุน ขณะที่ผู้บริหารควรบริหารนโยบายปันผลให้สอดคล้องกับความสามารถในการสร้างรายได้จริง เพื่อรักษาสมดุลระหว่างผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว SET ได้จัดกลุ่มบริษัทจดทะเบียนออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและบริการในหลายภาคส่วน ธุรกิจในกลุ่มนี้มีฐานรายได้แข็งแรง และมีศักยภาพในการเติบโตจากนวัตกรรม จึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนที่มองหาความมั่นคงและผลตอบแทนในระยะยาว ทั้งในและต่างประเทศ

ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญผลตอบแทนของธุรกิจซึ่งอยู่ในรูปแบบเงินปันผล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม อีกทั้งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารายการคงค้างจากการดำเนินงาน อายุของบริษัท ขนาดของบริษัท อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ให้เห็นความสำคัญกับนโยบายเงินปันผลของบริษัท

2. นักลงทุนหรือผู้ที่สนใจ สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อการศึกษาและตัดสินในลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทและผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเจริญเติบโตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้นระยะยาว

4. เป็นแนวทางให้คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางพิจารณาเกี่ยวกับการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

คุณภาพของกำไร (Quality of earnings) คือ กำไรที่สะท้อนผลประกอบการที่แท้จริงของกิจการ มีความน่าเชื่อถือ และสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นดัชนีสำคัญที่สะท้อนเสถียรภาพ

ทางการเงินของบริษัทในระยะยาว (สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์. 2562) กำไรที่มีคุณภาพสูงจะช่วยให้นักลงทุนมองเห็นความมั่นคงของธุรกิจอย่างชัดเจน และยังมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ นโยบายการจ่ายเงินปันผล เพราะการจ่ายเงินปันผลนั้นต้องอาศัยกระแสเงินสดจริง ไม่ใช่เพียงกำไรที่เกิดจากการบันทึกบัญชีเท่านั้น หากบริษัทมีกำไรสูงแต่ไม่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ บริษัทอาจขาดสภาพคล่องในการจ่ายปันผล แม้จะดูเหมือนมีผลประกอบการที่ดี ในทางตรงกันข้าม บริษัทที่มีกำไรคุณภาพสูงจะสามารถจ่ายเงินปันผลได้อย่างสม่ำเสมอและยั่งยืน ซึ่งสร้างความมั่นใจในสายตานักลงทุน และสะท้อนถึงการบริหารจัดการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อการเติบโตของกิจการในระยะยาว

คุณภาพของกำไร (Quality of earnings) เป็นตัวชี้วัดความน่าเชื่อถือของรายได้ที่บริษัทแสดงในงบการเงิน โดยพิจารณาว่ากำไรนั้นสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง และแปลงเป็นเงินสดได้หรือไม่ หนึ่งในตัวแปรสำคัญที่ใช้ประเมินคุณภาพของกำไรคือ รายการคงค้าง (Accruals)

รายการคงค้าง หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่รับหรือจ่ายจริงในช่วงเวลานั้น เช่น รายได้ค้างรับ หนี้ค้างจ่าย หรือค่าเสื่อมราคา กำไรที่มาจากรายการคงค้างมากเกินไป อาจสะท้อนว่าบริษัท “รับรู้รายได้” ก่อนที่จะมีเงินสดเข้าจริง ซึ่งส่งผลให้กำไรดูสูงเกินความเป็นจริง งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า กำไรที่มีสัดส่วนรายการคงค้างสูง มักมีคุณภาพต่ำ เนื่องจากอาจเกิดจากการปรับแต่งบัญชีเพื่อให้กำไรดูดีในระยะสั้น แต่ไม่ได้มาจากกระแสเงินสดจริง (Sloan. 1996) ขณะที่กำไรที่เกิดจากกระแสเงินสดจริง (Cash earnings) จะสะท้อนการดำเนินธุรกิจจริงได้ดีกว่า และมีแนวโน้มคงเส้นคงวามากกว่าในระยะยาว

Bradshaw, Richardson, and Sloan. (1999) ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพกำไรและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน โดยตรวจสอบว่านักวิเคราะห์และผู้สอบบัญชีมีการแสดงและสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกำไรที่มีคุณภาพต่ำไปยังนักลงทุนหรือไม่ โดยทำการวัดคุณภาพกำไรจากเทคนิครายการคงค้างที่พัฒนาเพิ่มเติมจากงานวิจัยในอดีตของ Sloan (1996) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตัวแบบ

1. Accruals Component (Working capital accruals: WCA) วิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน = การเพิ่มขึ้นในบัญชีลูกหนี้ + การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ+การเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ + การลดลงในบัญชีเจ้าหนี้และค้างจ่าย + การลดลงในภาษีค้างจ่าย + การลดลงในหนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ

2. Accruals Component (Total net operating accruals: NOA) วิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ = กำไรก่อนรายการพิเศษ – กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเมื่อได้ค่ารายการคงค้างแล้วต้องนำค่าทั้งสองข้างต้นไปหารด้วยสินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบบริษัทที่มีขนาดแตกต่างกันได้

จากสูตร Accruals component ซึ่งเป็นตัวปรับกำไรตามเกณฑ์คงค้างให้เป็นกำไรที่เป็นกระแสเงินสด กรณีที่บริษัทมี Accruals component ที่มีค่ามาก หมายความว่า บริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังน้อย ซึ่งแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรต่ำ ในทางตรงกันข้ามถ้า Accruals component มีค่าต่ำแสดงว่า บริษัทได้มีการแสดงกำไรตามเกณฑ์คงค้างที่มีความระมัดระวังมาก ซึ่งแสดงว่าบริษัทมีคุณภาพกำไรสูง

Accruals component ที่คำนวณจากวิธีรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (WCA) และวิธีรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (NOA) มีค่าต่ำมากเท่าใดยิ่งแสดงว่ากำไรมีคุณภาพสูงมากเท่านั้น แสดงว่า กำไรตามเกณฑ์คงค้างในงบกำไรขาดทุนสามารถสะท้อนเป็นตัวเงินสดได้ดี

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รายการคงค้างของ Bradshaw, Richardson, and Sloan. (1999) ที่พัฒนาจาก Sloan (1996) การคำนวณคุณภาพกำไรแบ่งออกเป็น 2 ตัวแบบ คือ การวัดรายการคงค้างจากเงินทุนหมุนเวียน (Working capital accruals) และวัดรายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ (Total net operating accruals) ซึ่งเป็นที่นิยมในการศึกษาที่ผ่านมา

การตัดสินใจจ่ายเงินปันผลของบริษัทเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน และขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งในเชิงโครงสร้างองค์กรและผลประกอบการทางการเงิน โดยเฉพาะตัวแปรสำคัญ ได้แก่ อายุของบริษัท ขนาดของบริษัท อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และ อัตรากำไรสุทธิ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับนโยบายการจ่ายเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ

อายุของบริษัท บริษัทที่มีอายุมากมักมีสถานะทางธุรกิจที่มั่นคง และมีนโยบายจ่ายปันผลที่สม่ำเสมอมากกว่าบริษัทใหม่ เนื่องจากความเสี่ยงทางธุรกิจที่ลดลงและมีประวัติการดำเนินงานที่น่าเชื่อถือ

ขนาดของบริษัท บริษัทขนาดใหญ่มักมีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย มีสภาพคล่องสูง และมีฐานผู้ถือหุ้นจำนวนมาก จึงมีแนวโน้มในการจ่ายเงินปันผลที่สูงและมั่นคงกว่าบริษัทขนาดเล็ก

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่สูงแสดงถึงความสามารถในการสร้างกำไรจากเงินทุนของผู้ถือหุ้น ซึ่งมักสะท้อนถึงศักยภาพในการจ่ายเงินปันผลได้มากขึ้น

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ บริษัทที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจนสร้างกำไรได้มากจากสินทรัพย์ที่มีอยู่ ย่อมมีแนวโน้มจ่ายปันผลได้อย่างต่อเนื่องและมั่นคง

อัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรสุทธิที่สูงหมายถึงความสามารถในการควบคุมต้นทุนและสร้างกำไรสุทธิจากรายได้ ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น

การจ่ายเงินปันผล คือ การจ่ายกำไรตามสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่นำมาลงทุนในกิจการ หลังจากที่บริษัทได้รับเงินลงทุนจากผู้ถือหุ้น เพื่อนำมาลงทุนจนเกิดกำไรขึ้น โดยสามารถจ่ายใน ผลตอบแทนในรูปของเงินสด หรือหุ้นปันผล นโยบายที่บริษัทใช้ตัดสินใจว่าจะจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นจำนวนเงินเท่าไร ต่อหุ้นในปีการดำเนินงานนั้นๆ จ่ายแบบใดซึ่งมีผลกระทบจากการคาดการณ์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในอนาคต

เงินปันผลตอบแทน (Dividend yield) นอกจากจะใช้เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน จากเงิน ปันผลของหุ้น ที่มีราคาต่างกันแล้ว ยังสามารถใช้เป็นปัจจัยในการเปรียบเทียบหุ้นนั้นๆ กับการลงทุน ในหลักทรัพย์ประเภทอื่น เช่น หุ้นกู้ การฝากเงิน หรือพันธบัตร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

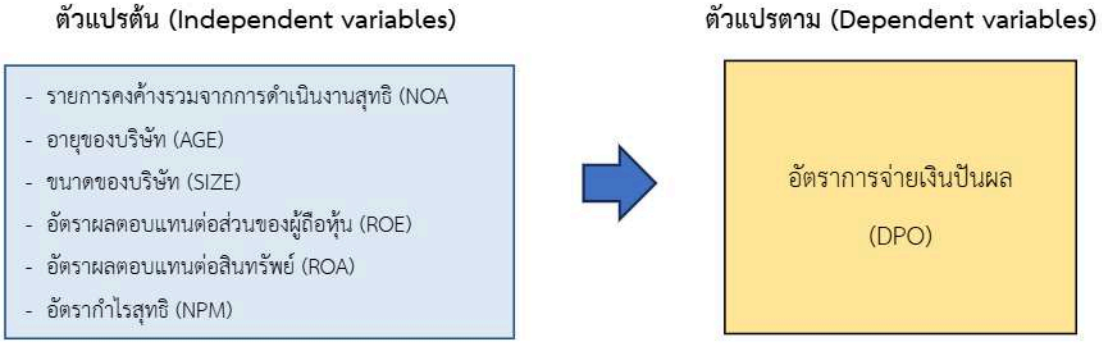

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ที่มา: ผู้นิพนธ์, 2567.

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 รายการคงค้างจากผลการดำเนินงานสุทธิมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 2 อายุของบริษัทมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

สมมติฐานที่ 3 ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล
สมมติฐานที่ 4 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล
สมมติฐานที่ 5 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล
สมมติฐานที่ 6 อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และดำเนินกิจการปี พ.ศ. 2563-2567 รวมระยะเวลา 5 ในเงื่อนไขการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสัดส่วนของประชากร โดยไม่บริษัทเพิกถอนหรือเข้าข่ายถูกเพิกถอน บริษัทที่อยู่ในช่วงฟื้นฟู บริษัทที่พึ่งเริ่มดำเนินกิจการในระหว่างปีที่ศึกษาและบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนตามตัวแปรที่ต้องเก็บข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 65 บริษัท รวม 325 ข้อมูล (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2568)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ประกอบด้วย รายงานประจำปี งบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2567 โดยรวบรวมบริษัทที่มีรายชื่ออยู่ดำเนินกิจการตลอดทั้ง 5 ปี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ฐานข้อมูล SETSMART

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล คือ เก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลขทางการเงินจากรายงานทางการเงินของแต่ละบริษัท และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ฐานข้อมูล SETSMART

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการอธิบายตัวแปร 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation) และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อการทดสอบสมมติฐาน

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาอิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

$$DIVi,t = \beta 0 + \beta 1*NOA_{i,t} + \beta 2*AGE_{i,t} + \beta 3*SIZE_{i,t} + \beta 4*ROE_{i,t} + \beta 5*ROA_{i,t} + \beta 7*NPM_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

โดยที่กำหนดให้

β_0 = ค่าคงที่

$DIV_{i,t}$ = อัตราการจ่ายเงินปันผล สำหรับบริษัท i ในปีที่ t

$NOA_{i,t}$ = รายการคงค้างจากการดำเนินงานสุทธิ สำหรับบริษัท i ในปีที่ t

$AGE_{i,t}$ = อายุของบริษัท สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t

$SIZE_{i,t}$ = ขนาดของบริษัท สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t

$ROE_{i,t}$ = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t

$ROA_{i,t}$ = อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t

$NPM_{i,t}$ = อัตรากำไรสุทธิ สำหรับบริษัท i ในช่วงเวลาที่ t

$\varepsilon_{i,t}$ = ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง อิทธิพลของคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษากับอัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO)

		Correlations						
		NOA	AGE	SIZE	ROE	ROA	NPM	DPO
NOA	Pearson Correlation	1						
	Sig. (2-tailed)							
AGE	Pearson Correlation	-0.032	1					
	Sig. (2-tailed)	0.563						
SIZE	Pearson Correlation	-0.034	0.055	1				
	Sig. (2-tailed)	0.546	0.327					
ROE	Pearson Correlation	0.125	0.217	-0.124	1			
	Sig. (2-tailed)	0.024	0.000	0.025				
ROA	Pearson Correlation	-0.006	-0.208	-.0109	0.687	1		
	Sig. (2-tailed)	0.914	0.000	0.050	0.000			
NPM	Pearson Correlation	0.032	-0.067	-0.172	0.145	0.258	1	
	Sig. (2-tailed)	0.569	0.228	0.002	0.009	0.000		
DPO	Pearson Correlation	-0.112	-0.156	0.154	0.047	0.174	0.003	1
	Sig. (2-tailed)	0.043	0.005	0.005	0.395	0.002	0.954	

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา รายการคงค้างจากผลการดำเนินงานสุทธิ อายุ ขนาด อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตรากำไรสุทธิ กับอัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาทิศทางสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่พบดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ลำดับที่	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	สัญลักษณ์ที่ใช้	ทิศทางความสัมพันธ์
1	รายการคงค้างจากการดำเนินงาน	NOA	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
2	อายุของบริษัท	AGE	ทิศทางตรงกันข้าม (-)
3	ขนาดของบริษัท	SIZE	ทิศทางเดียวกัน (+)
4	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ROE	ทิศทางเดียวกัน (+)
5	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ROA	ทิศทางเดียวกัน (+)
6	อัตรากำไรสุทธิ	NPM	ทิศทางเดียวกัน (+)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติถดถอยของตัวที่ใช้ในการศึกษาที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO)

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	1.657	1.638		1.012	.312
NOA	-.067	.034	-.109	-1.972	.049
AGE	-.357	.173	-.133	-2.065	.040
SIZE	.201	.064	.173	3.153	.002
ROE	-.005	.088	-.005	-.059	.953
ROA	.216	.111	.173	1.950	.052
NPM	-.016	.053	-.016	-.292	.771
R^2 = 0.89, Adj.R^2 = 0.72, SE of Estimate = 1.128, F = 5.193 (sig = 0.000)					

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า รายการคงค้างจากการดำเนินงาน มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลค่า sig 0.049 ขนาดของบริษัทอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลค่า sig 0.040 อายุของบริษัทอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลค่า sig 0.002 ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตรากำไรสุทธิไม่มีมีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า คุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล สามารถสรุปผลแต่ละประเด็นได้ดังนี้

รายการคงค้างจากการดำเนินงาน มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยดูได้จากค่า Sig = 0.049 อาจเป็นเพราะบริษัทที่มีคงค้างสูงสามารถจ่ายปันผลได้สม่ำเสมอโดยไม่กระทบต่อการดำเนินงานหรือการลงทุน

อายุของบริษัท มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยดูได้จากค่า Sig = 0.040 อาจเป็นเพราะบริษัทที่มีอายุมากมักมีความมั่นคงทางการเงินมากกว่า มีรายได้และกำไรสะสมที่แน่นอน รวมถึงมีนโยบายจ่ายเงินปันผลที่สม่ำเสมอเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น จึงมีแนวโน้มจ่ายเงินปันผลสูงกว่าบริษัทที่มีอายุน้อย

ขนาดของบริษัท มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05โดยดูได้จากค่า Sig = 0.002 อาจเป็นเพราะบริษัทขนาดใหญ่มักมีความมั่นคงและสภาพคล่องสูง ทำให้สามารถจ่ายเงินปันผลได้มากกว่าบริษัทขนาดเล็กที่อาจต้องเก็บกำไรไว้ใช้เพื่อขยายกิจการหรือรักษาสภาพคล่อง

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล (DPO) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยดูได้จากค่า Sig = 0.953 ถึงแม้ ROE จะสูง แต่ไม่ได้หมายความว่าบริษัทจะจ่ายเงินปันผลสูงเสมอไป เพราะอาจเลือกนำกำไรไปลงทุนต่อ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมากในการขยายกิจการ

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยดูได้จากค่า Sig = 0.052 ถึงแม้จะมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์สร้างกำไร แต่ไม่จำเป็นต้องมีผลต่อการจ่ายเงินปันผล เพราะบริษัทอาจเลือกนำกำไรไปลงทุนต่อหรือเก็บไว้เสริมสภาพคล่อง แทนที่จะจ่ายให้ผู้ถือหุ้น แม้ ROA จะสูงก็ตาม

อัตรากำไรสุทธิ ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม โดยดูได้จากค่า Sig = 0.771 แม้อัตรากำไรสุทธิแสดงถึงความสามารถในการทำกำไร แต่ไม่สะท้อนถึงกระแสเงินสดที่แท้จริงในการดำเนินงาน บริษัทอาจมีกำไรสุทธิสูงแต่ขาดสภาพคล่องหรือมีภาระลงทุนสูง ทำให้ไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้สม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานกับการจ่ายเงินปันผล บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า คุณภาพกำไรและผลการดำเนินงานที่มีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล ซึ่งแบ่งวิเคราะห์เป็นรายด้าน คือด้านคุณภาพกำไร ด้านลักษณะทั่วไปของบริษัท และด้านลักษณะทั่วไปของบริษัท สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 รายการคงค้างจากผลการดำเนินงานสุทธิมีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า รายการคงค้างจากผลการดำเนินงานสุทธิ มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร ห้าวเจริญ (2559) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สมมติฐานที่ 2 อายุของบริษัทมีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า อายุของบริษัทมีอิทธิพลกับการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและงานวิจัยของ กนกพร ห้าวเจริญ (2559) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สมมติฐานที่ 3 ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลกับการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพดล สังข์ลาย (2559) ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรธุรกิจกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ

สมมติฐานที่ 4 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีอิทธิพลกับการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาลิตา นิ่มมณี (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 5 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไม่มีอิทธิพลกับการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยานี ภาคอัต และ ชยงการ ภมรมาศ (2561) เรื่องเงินปันผลและผลตอบแทนหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

สมมติฐานที่ 6 อัตรากำไรสุทธิมีอิทธิพลกับอัตราการจ่ายเงินปันผล จากการศึกษาพบว่า อัตรากำไรสุทธิไม่มีอิทธิพลกับการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิกข์นิภา บุญช่วย และ สุพรรณกา สันป่าแก้ว (2561) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของกลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษา กลุ่มหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภค

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 การศึกษาต่อไปอาจมีการเพิ่มตัวแปรต้นด้านอื่น เช่น สภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ คุณภาพการสอบบัญชี คณะกรรมการบริษัทหรือการกำกับดูแลกิจการ เป็นต้น เพื่อให้เห็นผลการศึกษาที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น หรือในการศึกษาต่อไปอาจมีการมีการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกัน จะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

1.2 การศึกษาครั้งต่อไปอาจจะขยายผลของการศึกษา เช่นทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างอุตสาหกรรม จะช่วยระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น คุณภาพกำไรและการบริหารการเงิน เพื่อแนะนำแนวทางการจัดการที่เหมาะสม และช่วยในการประเมินการลงทุนของนักลงทุน.

1.3 เนื่องจากข้อมูลที่ศึกษามีลักษณะเป็น Panel data ในการวิจัยครั้งต่อไป สามารถทำการวิเคราะห์แบบ Panel ด้วยการใช้ Fixed effect หรือ Random effect models

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ส่งเสริมการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักลงทุน นักลงทุนควรใช้ข้อมูลเช่น รายการคงค้างจากการดำเนินงาน อายุ และขนาดของบริษัท เพื่อประเมินความสม่ำเสมอในการจ่ายเงินปันผล พร้อมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่ความรู้ และจัดทำดัชนีวัดความน่าลงทุนด้านปันผล

2.2 ส่งเสริมการบริหารทุนและนโยบายปันผลที่ชัดเจนในบริษัทจดทะเบียน บริษัทควรปรับนโยบายการจ่ายปันผลให้สอดคล้องกับศักยภาพของตน โดยเฉพาะบริษัทที่มั่นคง ควรใช้สิ่งนี้เป็นจุดขายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ถือหุ้นระยะยาว

2.3 สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลและการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐควรออกแนวปฏิบัติและแบบฟอร์มมาตรฐานเพื่อให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลด้านเงินปันผลอย่างโปร่งใส พร้อมส่งเสริมการวิจัยเปรียบเทียบข้ามอุตสาหกรรมเพื่อเข้าใจแนวโน้มการจ่ายปันผลในระดับประเทศ

รายการอ้างอิง

กนกพร ห้าวเจริญ. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง**. ปริญญานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

กัลยานี ภาคอัต และ ชยงการ ภมรมาศ. (2561). “เงินปันผลและผลตอบแทนหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**. 38(2) : 45-57.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2568). **ข้อมูลบริษัทจดทะเบียน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.set.or.th/th/home. [1 มีนาคม 2568].

นพดล สังข์ลาย. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรธุรกิจกับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

นิกข์นิภา บุญช่วย และ สุพรรณกา สันป่าแก้ว. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลของกลุ่มหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีศึกษา กลุ่มหลักทรัพย์พลังงานและสาธารณูปโภค**. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปาลิตา นิ่มมณี. (2560). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย:กรณีศึกษาบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริมา แก้วเกิด. (2559). **การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร.** วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์. (2562). “คุณภาพของกำไร.” **วารสารเอกสารภาษีอากร**. 38 (455) : 11-119.

Bradshaw, M. T., Richardson, S. A., & Sloan, R. G. (1999). “The relation between corporate financing activities, analysts' forecasts and stock returns.” **Journal of Accounting and Economics**. 27(3) : 285-322.

Sloan, R. G. (1996). “Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings?.” **The Accounting Review**. 71(3) : 289-315.

กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Cash Flow and Financial Ratios on the Performance of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand

วิภาวดี คูณวงศ์[1], ประทุม วงษ์วีระกุล[2], จำนรรจ์ หลงกระจ่าง[3]

[1]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, wipawadee.k@bsu.ac.th

[2]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, graduate@bsu.ac.th

[3]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, graduate@bsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษากระแสเงินสดต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยนำข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมจากงบการเงินแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี ในกลุ่ม ระหว่างปี 2563 – 2565 รวมระยะเวลา 3 ปี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 ที่มีฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน จำนวน74 บริษัท รวม 209 ตัวอย่าง วิธีการศึกษาใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ คือ วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ได้แก่ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่กระแสเงินสดจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินส่งเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ และอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น

คำหลัก: กระแสเงินสด, อัตราส่วนทางการเงิน, ผลการดำเนินงาน

Abstract

This research aims to: 1) examine the impact of cash flow on financial performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET), and 2) investigate the effects of financial ratios on the financial performance of companies listed on the SET. The study uses secondary data collected from financial statements and annual reports of SET-listed companies during the period 2020-2022, focusing on 74 companies, totaling 209 observations. The research applies statistical methods, including descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis, to explore the relationships among variables.

The study found that effective cash flow management can reduce liquidity risk and improve business stability. Furthermore, maintaining strong financial ratios enhances profitability and long-term sustainability. Companies that effectively manage their cash flow and financial ratios can better respond to financial needs, leading to improved operational performance. The findings contribute to a better understanding of how cash flow and financial ratios can be used as decision-making tools for executives and investors.

Keywords: Cash Flow, Financial Ratio, Financial Performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน กระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินได้กลายมาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินสถานะและผลการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ กระแสเงินสดสะท้อนถึงความสามารถของบริษัทในการสร้างรายได้และบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในแต่ละช่วงเวลา ในขณะที่อัตราส่วนทางการเงินให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไร ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางธุรกิจในระยะยาว จากการศึกษา พบว่ากระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การมีสถานะกระแสเงินสดที่มั่นคงช่วยเพิ่มความสามารถในการลงทุนขยายกิจการและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน อัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสมสามารถสะท้อนถึงความแข็งแกร่งทางการเงิน ความสามารถในการก่อหนี้อย่างสมดุล และความสามารถในการทำกำไรอย่างต่อเนื่อง ทั้งสององค์ประกอบนี้จึงมีความสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์กับความสำเร็จของบริษัทในระยะยาว (สุชาดา ประเสริฐทองกร และจิรพงษ์ จันทร์งาม (2024)) แนวโน้มของการให้ความสำคัญต่อกระแสเงินสดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะภายหลังจากวิกฤตการณ์ทางการเงินระดับโลกปี 2008 ซึ่งเน้นย้ำให้เห็นว่าความสามารถในการสร้างกระแสเงินสดเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถต้านทานแรงกระแทกทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(Srichaithamrong, Kositkanin, & Boonchouy, 2021) นอกจากนี้ กระแสเงินสดยังมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจด้านการลงทุนและการจัดสรรเงินทุนของบริษัท โดยเฉพาะในภาวะที่ตลาดเงินและตลาดทุนมีความผันผวนสูง โดยองค์ประกอบของงบกระแสเงินสด เช่น กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน การลงทุน และการจัดหาเงินทุน เป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินโอกาสการเติบโตทางธุรกิจในอนาคต (จุมภฏ สนิทธางกูร, ขวัญฤทัย เต็มสวัสดิ์, อุษณีย์ รัศมีวงษ์จันทร์, & กนต์ณัฐ ปู่เกตุแก้ว, 2023) กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในระดับสูงบ่งชี้ถึงความสามารถในการสร้างรายได้อย่างยั่งยืนจากกิจกรรมหลักของบริษัท ในขณะที่กระแสเงินสดจากการลงทุนและการจัดหาเงินทุนสะท้อนถึงกลยุทธ์การขยายธุรกิจหรือการบริหารโครงสร้างเงินทุนที่มีประสิทธิภาพ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับการดำเนินงานจึงมีความจำเป็นต่อการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

อัตราส่วนทางการเงินในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนกำไรขั้นต้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ล้วนเป็นดัชนีชี้วัดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรและหนี้สินอย่างมีประสิทธิผล ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล (2023) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าอัตราส่วนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้น และยังสามารถสะท้อนถึงความน่าเชื่อถือทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดทุน ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสด อัตราส่วนทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ไม่ได้มีลักษณะเชิงเส้นตรงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เช่น สภาวะเศรษฐกิจมหภาคอุตสาหกรรมที่บริษัทดำเนินกิจการ และกลยุทธ์เฉพาะของแต่ละองค์กร ซึ่งภัทรกมล สุสมวงค์ และสุรีย์ โบษกรนัฎ (2024) ได้ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความแตกต่างกันตามลักษณะกลุ่มอุตสาหกรรม เช่น กลุ่มบริการด้านการแพทย์ที่มีลักษณะการบริหารเงินสดและโครงสร้างหนี้สินที่แตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต Dechow, Ge, & Schrand, 2010. พบว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความสามารถในการทำกำไร และมีบทบาทสำคัญในการทำนายการล้มละลายของบริษัท อีกทั้งอัตราส่วนทางการเงิน เช่น current ratio, debt-to-equity ratio และ return on equity ได้รับการยืนยันว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการอยู่รอดและการเติบโตของบริษัทในระยะยาว (Altman, 1968) การวิเคราะห์ความสามารถในการพยากรณ์การเติบโตทางธุรกิจโดยใช้งบกระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินเป็นฐานข้อมูลหลัก โดยที่จุมภฏ สนิทธางกูร และคณะ (2023) ได้เสนอว่าองค์ประกอบบางประการในงบกระแสเงินสด เช่น การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร และการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียน สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์แนวโน้มการเติบโตของรายได้และกำไรในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งความเข้าใจในบทบาทของกระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินยังมีความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของบริษัทในสภาวะเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอนสูง งานวิจัยของ Srichaithamrong, Kositkanin, และ Boonchouy (2021) ชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่มีการบริหารจัดการกระแสเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพสามารถรักษาสภาพคล่องและป้องกันปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจได้ดีกว่าบริษัทที่ไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนกระแสเงินสดอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบระหว่างกระแสเงินสด อัตราส่วน

ทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษานี้จะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการเงิน การประเมินมูลค่าธุรกิจ การตัดสินใจลงทุน และการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเลือกอัตราส่วนทางการเงิน ประกอบ ด้วย อัตราเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนของสินทรัพย์รวม เข้ามาศึกษาผลกระทบที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน และทราบผลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษา ภาคธุรกิจ นักลงทุน ไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจ วางแผนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระแสเงินสดต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยทำให้ทราบ กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อให้ผู้ที่ต้องการศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทบทวนผลการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรแล้วนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

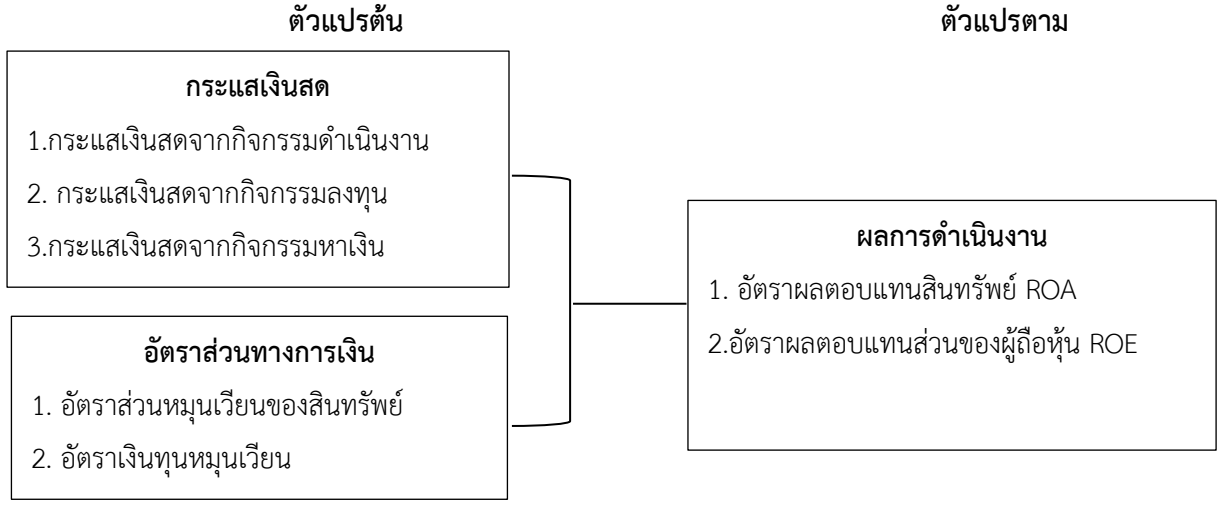

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 กระแสเงินสดส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ของบริษัท

สมมติฐานที่ 2 กระแสเงินสดส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท

สมมติฐานที่ 3 อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ของบริษัท

สมมติฐานที่ 4 อัตราเงินทุนหมุนเวียนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท

การพัฒนากรอบแนวคิดและสมมติฐานจากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

กระแสเงินสดถือเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินความสามารถในการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในแง่ของการบริหารจัดการสภาพคล่องและความมั่นคงทางการเงิน การมีเงินสดเพียงพอทำให้บริษัทสามารถชำระหนี้สินในระยะสั้นและยาวได้ รวมถึงมีเงินทุนในการลงทุนเพื่อการขยายกิจการหรือดำเนินโครงการใหม่ ๆ (สุชาดา & จิรพงษ์, 2024) ในแง่ของการดำเนินงานทางการเงิน กระแสเงินสดไม่เพียงแต่สะท้อนถึงสภาพคล่องเท่านั้น แต่ยังช่วยให้บริษัทสามารถรับมือกับความเสี่ยงทางการเงินในระยะยาวได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอนหรือตลาดที่มีความผันผวน

งานวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารกระแสเงินสดในระดับองค์กร โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดใหญ่และบริษัทที่มีการดำเนินการในตลาดหลักทรัพย์ (Srichaithamrong, Kositkanin, & Boonchouy, 2021) การศึกษาของทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า การมีการจัดการกระแสเงินสดที่ดีช่วยให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างกำไรได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กระแสเงินสดยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการวางแผนทางการเงินระยะยาว โดยการมีสภาพคล่องที่สูงสามารถทำให้บริษัทหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากการขาดแคลนทุนหมุนเวียน

ในงานวิจัยที่ศึกษาผลกระทบของกระแสเงินสดในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทย พบว่า กระแสเงินสดที่มีประสิทธิภาพส่งผลดีต่อสภาพคล่องและความมั่งคั่งสูงสุดของธุรกิจ (Srichaithamrong et al., 2021) ทั้งนี้ บริษัทที่สามารถจัดการกระแสเงินสดได้ดีจะสามารถตอบสนองความต้องการเงินทุนทั้งในด้านการลงทุนและการชำระหนี้ได้อย่างราบรื่น ซึ่งในทางกลับกัน การขาดการบริหารจัดการกระแสเงินสดที่ดีอาจนำไปสู่ปัญหาทางการเงินและส่งผลกระทบต่อการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว

การศึกษาในประเทศไทยยังพบว่า การวิเคราะห์กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Flow) เป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญในการประเมินผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท การมีกระแสเงินสดที่สูงจากการดำเนินงานจะช่วยยืนยันได้ว่าบริษัทสามารถสร้างรายได้จากกิจกรรมทางธุรกิจของตนเองโดยไม่พึ่งพิงแหล่งเงินทุนภายนอก (ภัทร กมล & สุรีย์, 2024) นอกจากนี้ การบริหารกระแสเงินสดยังช่วยให้บริษัทมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาวะเศรษฐกิจหรือในตลาด

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินสภาพทางการเงินของบริษัท โดยการใช้ตัวชี้วัดต่าง ๆ เช่น อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment: ROI) ซึ่งแต่ละตัวชี้วัดสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างชัดเจน (ศิริขวัญ, 2023) อัตราส่วนเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารและนักลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงและศักยภาพในการทำกำไรของบริษัท รวมถึงการตัดสินใจในการลงทุนหรือการดำเนินกิจการในอนาคต

จากการศึกษาที่หลากหลายได้แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนทางการเงินที่แข็งแกร่งจะช่วยเสริมความมั่นคงให้กับบริษัท เช่น อัตราส่วนสภาพคล่องที่สูงจะช่วยให้บริษัทสามารถชำระหนี้ได้อย่างทันท่วงทีและลดความเสี่ยงทางการเงิน (ศิริขวัญ, 2023) นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงจะบ่งชี้ถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลกำไรสูง การใช้เครื่องมือเหล่านี้ในการวิเคราะห์จึงช่วยให้บริษัทสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่าของบริษัทในตลาด แต่ยังพบว่าส่วน การใช้เครื่องมือทางการเงินที่ไม่ถูกต้องอาจทำให้บริษัทเสี่ยงต่อปัญหาการบริหารทางการเงิน โดยเฉพาะในธุรกิจที่มีการดำเนินงานที่ต้องการการลงทุนสูง เช่น ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งการศึกษาของศิริขวัญ (2023) แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มธุรกิจดังกล่าวการควบคุมอัตราส่วนทางการเงินสามารถส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นและความเชื่อมั่นของนักลงทุนได้อย่างมาก

การใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการประเมินผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ (ภัทร กมล & สุรีย์, 2024) โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูงและต้องการการปรับตัวตามแนวโน้มตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการรักษาอัตราส่วนทางการเงินที่ดีสามารถช่วยให้บริษัทสามารถเติบโตได้แม้จะเผชิญกับความไม่แน่นอนในสภาวะเศรษฐกิจ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาผลกระทบกระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2563 – 2565 รวมระยะเวลา 3 ปี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ซึ่งมีฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน จากการเก็บข้อมูลประชากรที่มีข้อมูลครบทุกตัวแปร จำนวน 74 บริษัท รวม 209 ตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินโดยผู้วิจัยได้เก็บจากระบบฐานข้อมูล SETSMART และนำมาคำนวณหาอัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

กระแสเงินสด กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน การลงทุน และจัดหาเงิน ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถมาวิเคราะห์ความสามารถในการสร้างเงินสดขององค์กรและการใช้เงินสดอย่างมีประสิทธิภาพข้อมูลนี้เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน อัตราส่วนทางการเงินช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินวิเคราะห์สุขภาพทางการเงิน ประเมินความสามารถในการทำกำไร และประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ข้อมูลนี้มีประโยชน์ในการตัดสินในทางธุรกิจและการลงทุน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ผลการดำเนินงาน เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท ประกอบด้วย

1) อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (Return on Asset)
2) อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบสถิติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลที่ได้รับ โดยการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ของตัวแปร ประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Median) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย ผลการของวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ปี พ.ศ. 2563-2565

Variables	Mean	Minimum	Maximum	Std. Deviation
ROA	10.51	-12.64	43.20	8.71
ROE	12.31	-39.15	65.71	14.41
CFO	0.07	-0.05	0.41	0.07
CFI	-0.05	-0.23	0.28	0.09
CFF	-0.03	-0.25	0.06	0.06
CR	1.85	0.23	5.20	1.00
AT	0.82	0.05	4.01	0.89

สรุปผลวิจัย

การวิจัยนี้ พบว่า ROA (ผลตอบแทนจากสินทรัพย์) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.51 โดยมีค่าต่ำสุด -12.64 และค่าสูงสุด 43.20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความผันผวนสูงในผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มนี้ โดยบางบริษัทอาจประสบปัญหาขาดทุนในขณะที่บางบริษัทสามารถทำกำไรได้สูง ROE (ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น) ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 12.31 ค่าต่ำสุด -39.15 และค่าสูงสุด 65.71 โดยค่าที่ได้แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มตัวอย่างมีบริษัทบางแห่งที่ได้รับผลตอบแทนที่ดีจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขณะที่บางบริษัทก็ประสบปัญหาขาดทุนที่รุนแรง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดีหรือสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวย CFO (กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.07 ค่าต่ำสุด -0.05 และค่าสูงสุด 0.41 ซึ่งบ่งชี้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทในกลุ่มนี้มีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ค่อนข้างใกล้เคียงกับการไม่มีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมากนัก แต่ก็ยังมีบางบริษัทที่สามารถสร้างกระแสเงินสดที่ดีได้ CFI (กระแสเงินสดจากการลงทุน) พบว่ามีค่าเฉลี่ย -0.05 ค่าต่ำสุด -0.23 และค่าสูงสุด 0.28 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนมากกว่าการได้รับกระแสเงินสดจากการลงทุน โดยบางบริษัทอาจมีการลงทุนที่สูงในสินทรัพย์ใหม่ ๆ หรือกิจกรรมการขยายธุรกิจ CFF (กระแสเงินสดจากการจัดหาเงินทุน) มีค่าเฉลี่ย -0.03 ค่าต่ำสุด -0.25 และค่าสูงสุด 0.06 ซึ่งสะท้อนว่าบริษัทในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายหรือชำระหนี้มากกว่าการได้รับเงินทุนจากแหล่งอื่น ๆ โดยมีการเคลื่อนไหวในระดับที่ไม่สูงนัก CR (อัตราส่วนความคล่องตัว) มีค่าเฉลี่ย 1.85 ค่าต่ำสุด 0.23 และค่าสูงสุด 5.20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทในกลุ่มนี้มีความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นได้ แต่บางบริษัทอาจมีปัญหาความคล่องตัวต่ำ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถชำระหนี้สินได้ตามที่กำหนด AT (อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์) มีค่าเฉลี่ย 0.82 ค่าต่ำสุด 0.05 และค่าสูงสุด 4.01 ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ในการสร้างรายได้ โดยมีความแตกต่างกันอย่างมากจากบางบริษัทที่มีประสิทธิภาพสูงในการใช้สินทรัพย์ แต่บางบริษัทอาจมีการใช้สินทรัพย์ที่ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดพบว่ามีความหลากหลายและความผันผวนในผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มนี้ ซึ่งสะท้อนถึงการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันทั้งในแง่ของการทำกำไร ความคล่องตัวทางการเงิน และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่บริษัทต้องเผชิญในแต่ละด้าน ซึ่งผู้ประกอบการควรพิจารณาในการปรับกลยุทธ์และการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้

ตัวแปร	CFO	CFI	CFF	CR	AT
CFO	1				
CFF	-0.25*	1			
CFF	-0.62**	-0.50**	1		
CR	0.15	0.04	0.00	1	
AT	0.12	-0.02	-0.10	-0.04	1

*สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (2ด้าน)

**สหสัมพันธ์มีนัยสำคัยที่ระดับ 0.01(2ด้าน)

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า 1) กระแสเงินสด ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และ 2) อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ซึ่งโดยทั่วไป ระดับของค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ไม่เกิน -0.80 หรือ 0.80 โดยจากการทดสอบดังกล่าวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 0.62 อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงสามารถนำตัวแปรทั้งหมดเข้าการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการวิจัยครั้งนี้ได้

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบกระแสเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

Variable	Standardized Coefficients		Sig.	Collinearity Statistics	
	Beta	T-Value		Tolerance	VIF
Constant		1.36	0.17		
กระแสเงิน**สด**จากกิจกรรมดำเนินงาน	1.22	8.05	0.00*	0.17	5.33
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน	0.34	2.64	0.01*	0.21	4.35
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	0.46	2.84	0.01*	0.13	6.70
R=0.84 R^2 =0.71 Adjusted R^2 = 0.70 SEE. = 56.12 Durbin = 1.97					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลได้ว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 0.01 และ 0.01 ตามลำดับ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบกระแสเงินสดส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

Variable	Standardized Coefficients		Sig.	Collinearity Statistics	
	Beta	T-Value		Tolerance	VIF
Constant		0.05	0.94		
กระแสเงิน**สด**จากกิจกรรมดำเนินงาน	0.92	4.95	0.00*	0.17	5.32
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน	0.12	0.73	0.46	0.25	4.35
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	0.32	1.41	0.14	0.15	6.74
R=0.73 R^2 =0.52 Adjusted R^2 = 0.54 SEE. = 26.66 Durbin = 1.67					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลได้ว่า กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 ในขณะที่กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

Variable	Standardized Coefficients		Sig.	Collinearity Statistics	
	Beta	T-Value		Tolerance	VIF
Constant		1.12	0.25		
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	0.33	2.55	0.01*	0.96	1.04
อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	0.22	1.76	0.08	1.02	1.00
$R=0.41$ $R^2=0.17$ Adjusted $R^2 = 0.15$ SEE. = 8.27 Durbin = 2.11					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในขณะที่อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ไม่ส่งผลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100

Variable	Standardized Coefficients		Sig.	Collinearity Statistics	
	Beta	T-Value		Tolerance	VIF
Constant		0.98	0.36		
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	0.18	1.69	0.10	0.96	1.04
อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	0.26	2.39	0.02	1.00	1.02
$R=0.38$ $R^2=0.10$ Adjusted $R^2 = 0.10$ SEE. = 14.82 Durbin = 2.10					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลได้ว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.02 ในขณะที่อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ไม่ส่งผลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น

การอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัท ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเน้นกลุ่ม SET 100 ซึ่งประกอบด้วยบริษัทที่มีการดำเนินงานขนาดใหญ่และเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างโปร่งใส การศึกษานี้เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการกระแสเงินสดและการใช้เครื่องมือทางการเงินที่มีผลต่อการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

ในการศึกษาเรื่อง "กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัท" งานวิจัยนี้ได้สะท้อนถึงความสำคัญของการบริหารจัดการกระแสเงินสดและการรักษาอัตราส่วนทางการเงินให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 จากผลการศึกษาพบว่า กระแสเงินสด ซึ่งประกอบด้วย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 0.01 และ 0.01 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุชาดา & จิรพงษ์, 2024) การศึกษาของ Srichaithamrong, Kositkanin, และ Boonchouy (2021) แสดงให้เห็นว่า การบริหารกระแสเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของบริษัท และสามารถทำให้บริษัทตอบสนองต่อความต้องการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 เป็นสัญญาณสำคัญที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการทำกำไรอย่างยั่งยืนโดยไม่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภัทร กมล & สุรีย์, 2024) ความสามารถในการจัดการกระแสเงินสดยังช่วยให้บริษัทสามารถรักษาความยืดหยุ่นในการดำเนินธุรกิจ และปรับตัวได้ตามสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง

การศึกษาพบว่า อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในขณะที่อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ไม่ส่งผลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ ในขณะที่อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.02 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริขวัญ, 2023) ที่ได้ศึกษาตัวชี้วัดอัตราส่วนทางการเงินสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท ให้ผู้บริหารและนักลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงและศักยภาพในการทำกำไรของบริษัท รวมถึงการตัดสินใจในการลงทุนหรือการดำเนินกิจการในอนาคต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของกระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงินในกลุ่มอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างในการบริหารจัดการทางการเงินในธุรกิจต่างๆ และประเมินผลกระทบต่อผลการดำเนินงานได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถเห็นแนวโน้มและผลกระทบ อาจนำปัจจัยภายนอกมา

พิจารณาผลกระทบต่อการดำเนินงาน เช่น สภาวะเศรษฐกิจโลกหรือความผันผวนในตลาดการเงิน ที่อาจมีอิทธิพลต่อกระแสเงินสดและอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะช่วยเสริมความเข้าใจในการตัดสินใจทางการเงินของบริษัทได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จุมภฏ สนิทธางกูร, ขวัญฤทัย เต็มสวัสดิ์, อุษณีย์รัศมี วงษ์จันทร์, และกนต์ณัฐ ปู่เกตุแก้ว. (2023). องค์ประกอบของงบกระแสเงินสดกับการพยากรณ์การเจริญเติบโตทางธุรกิจ. *วารสารนวัตกรรมธุรกิจ การจัดการ และสังคมศาสตร์*, *4*(2), 1-12.

ภัทรกมล สุสมวงค์, และสุรีย์ โบษกรนัฏ. (2024). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการด้านการแพทย์. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, *7*(2), 27-41.

ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล. (2023). ผลกระทบของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Procedia of Multidisciplinary Research*, *1*(7), 36-36.

สุชาดา ประเสริฐทองกร, และจิรพงษ์ จันทร์งาม. (2024). ผลกระทบกระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์ เครือข่ายวิจัยประชาชื่น*, *6*(3), 28-44.

Srichaithamrong, T., Kositkanin, C., & Boonchouy, N. (2021). อิทธิพลของงบกระแสเงินสดต่อสภาพคล่องและความมั่งคั่งสูงสุดของธุรกิจ กรณีศึกษา: กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Arts Management*, *5*(1), 87-102.

Proceedings

VOLUME V : Humanities and Social Sciences

The 15th Benjamit Vichakarn National and International Conference on "AI : A Driving Force for Sustainable Development Goals"

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทในจังหวัดนนทบุรี	ประทีป หมื่นหาญ, กุสุมา ศิลป์วิเศษสรรค์	387-399
ประสิทธิภาพของ Chat GPT ในการเตรียมสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) ด้วยตนเอง	อารีภา ธรรมเสถียร	400-410
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยที่มีการใช้นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคใน จ.นนทบุรี	ธีระยุทธ์ ขุนศรีแก้ว สมนึก การีเวท	411-426
อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการประกันชีวิต บริษัท เอไอเอ จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร	นรารัตน์ เกื้อทอง นันทกานต์ พิทักษ์วงศ์ กิตติศักดิ์ ศรีไพโรจน์	427-435
ผลกระทบของการจัดการต้นทุนเชิงกลยุทธ์แบบลีนที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และการลดลงของต้นทุนของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต	จรีรัตน์ พลไชย ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ	436-447
ปัญญาประดิษฐ์กับการยกระดับงานบัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	เจนจิรา ถาปินตา ทิพย์วรรณ์ ทนันไชย ละเอียด ศรีหาเหง่า พรนิภา จันทร์น้อย นงลักษณ์ ธราวรรณ กมลรส สุวรรณ	448-464
ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีผลต่อปริมาณการขายสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ของบริษัท เอช จำกัด	ชนะชล ปิยะโสภาสกุล ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล	465-477
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผลการปฏิบัติงานทางการเงินขององค์กร	พัทธ์ธีรา จิรอุดมสาโรจน์ เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ อรจิรา อุสันเทียะ	478-488
พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงมากของกลุ่มเจนเนอเรชัน วาย ในจังหวัดลำปาง	สคราญนิตย์ เล็กสุทธิ์ อโนทัย เทพปัญญา พฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ ชยุต อินสุวรรณ สุรชัย ธรรมทวีธิกุล	489-500
สมรรถนะวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของนักบัญชี ในจังหวัดนนทบุรี	ณิชาภา เอี่ยมปรัชญา สุพัฒนา นาคประดิษฐ์ พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา	501-515

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
อิทธิพลของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและการประมวลผลแบบคลาวด์ต่อผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี: การวิเคราะห์บทบาทการกำกับ	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว วัฒนา เสรีคุณาคุณ สมชาย เลิศภิรมย์สุข สุภาณี จันทน์อินทน์	516-528
ความรู้และความเข้าใจส่งผลต่อค่านิยมและทัศนคติที่มีต่อปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	พรทิพย์ สุขจำลอง สุชมงคล เลิศภิรมย์สุข เรืองโรจน์ สุขะวิริยะ	529-538
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดภาระหนี้สินของชาวนา องค์การบริหารส่วนตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	เฉลิมพล นุชอุดม สุวัจ รชตวัฒนกุล สนใจ รชตวัฒนกุล	539-550
อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับการยื่นแบบและการชำระภาษีท้องถิ่นและคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการยื่นแบบและการชำระภาษีท้องถิ่นของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ทิวารักษ์ คุณชมภู พงศ์ศิริ คำขันแก้ว	551-564
การคุ้มครองสิทธิเจ้าของร่วมอาคารชุดต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลชีวภาพเพื่อควบคุมการเข้าออกอาคาร : ศึกษากรณีความยินยอมของเจ้าของข้อมูล	คณาธิป ทองรวีวงศ์ ชาญชัย แสวงศักดิ์	565-575
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)	กัญญาวีร์ วงค์เสือ ฐนิดา บุญยสาร	576-591
ปัจจัยด้านบัญชีและคุณภาพชีวิตที่ดีที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงาน จังหวัดนนทบุรี	วนิดา จำลองพันธ์	592-602
กระแสเงินสดกับอัตราส่วนทางการเงินต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	วิภาวดี คูณวงศ์ ประทุม วงษ์วีระกุล จำนรรจ์ หลงกระจ่าง	603-614
อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	วิภาวดี คูณวงศ์ ศศิณา สมเดช อรจิรา อุสันเทียะ	615-626
ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับผลการดำเนินงานของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	กัญญาวีร์ วงค์เสือ ภคมน เจริญสุข ชัยรัตน์ พรมนาง	627-638
การกำกับดูแลกิจการโครงสร้างทางการเงินและความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มทรัพยากร	สุภัตรา ชูสังไชยกุล พัทธ์ธีรา จิรอุดมเสาโรจน์ พิชญาดา มหาสุด	639-649

อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Influence of the Composition of the Board of Directors on the Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

วิภาวดี คูณวงศ์[1], ศศิณา สมเดช[2], อรจิรา อุสันเทียะ[3]

[1]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, wipawadee.k@bsu.ac.th

[2]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, sasina987@gmail.com

[3]คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, mickey_aing25@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อกาดำเนินงานขององค์กร ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการในส่วนของคณะกรรมการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศ

ในการวิจัยนี้ จะศึกษาข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในรายงานประจำปี ระหว่างปี 2563-2565 เป็นระยะเวลา 3 ปี จำนวน 100 บริษัท จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 182 บริษัท ผลการวิจัยพบว่า ในการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ช่วยให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการ และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในอนาคตสำหรับผู้สนใจต่อไป

คำหลัก: องค์ประกอบของคณะกรรมการ, ผลการดำเนินงาน

Abstract

The objective of this study is to investigate the components of the board of directors that influence the operational performance of organizations. The research aims to examine the relationship between corporate governance, specifically the board of directors' oversight and shareholder structure, with the return on assets (ROA) and return on equity (ROE) ratios of publicly listed companies on the Stock Exchange of Thailand.

This study examines data from publicly listed companies on the Stock Exchange of Thailand, utilizing annual reports from the years 2020 to 2022, covering a period of three years. A total of 100 companies were selected from a sample of 182 companies. The research findings reveal that, in testing the relationships, board size, the independence of the audit committee, and firm size are significantly correlated with the return on assets (ROA) ratio. Additionally, board size, audit committee size, and firm size are found to be related to the return on equity (ROE) ratio. The benefits of this research provide valuable insights for companies listed on the Stock Exchange of Thailand, offering guidance for improving corporate governance practices. Furthermore, this study serves as a database for future research for those interested in the topic.

Keywords: Board of Directors, Performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การบริหารจัดการภายในองค์กรจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Securities Exchange of Thailand: SET) ซึ่งต้องเผชิญกับการควบคุมและการตรวจสอบที่มีความเข้มงวดทั้งจากหน่วยงานภายนอกและการคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้น การพิจารณาและทำความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการบริษัทจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลอย่างมากต่อทิศทางการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัทนั้น ๆ คณะกรรมการบริษัทที่มีความสามารถในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้บริษัทสามารถปรับตัวและเติบโตได้ในระยะยาว ในขณะที่คณะกรรมการที่ไม่มีความสามารถในการควบคุมหรือขาดการตรวจสอบภายในอาจส่งผลเสียต่อผลการดำเนินงานของบริษัทได้ การศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากนักวิจัยในประเทศไทย โดยเฉพาะการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการในการวางนโยบาย การกำกับดูแลกิจการ และการรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ งานวิจัยของนิภาพร พิระภาคและ ฐิตาภรณ์สิน จรูญศักดิ์ (2024) ซึ่งได้ศึกษาผลกระทบของความ

รับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าการที่คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถเปิดเผยข้อมูลที่มีความโปร่งใสสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของบริษัทในระยะยาว

นอกจากนี้ งานวิจัยของนงลักษณ์ ผุดเผือกและสุรีย์ โบษกรนัฏ (2024) ที่ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบก็พบว่า การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติและความสามารถสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานและการควบคุมภายในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาความโปร่งใสและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม ในการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทไม่เพียงแต่มีความสำคัญในบริบทของประเทศไทย แต่ยังได้รับความสนใจจากนักวิจัยในระดับสากลอีกด้วย งานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ Merendino, A., & Melville, R. (2019). ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน โดยการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบต่างๆ ของคณะกรรมการ เช่น ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การศึกษาเหล่านี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการที่มีต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการบริหารงานของบริษัท โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมภายในที่ดี และการเพิ่มความโปร่งใสให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระยะยาว

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Asset :ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE) เป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ช่วยให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นในการสร้างผลตอบแทน ในกรณีของกลุ่มธุรกิจต่างๆ เช่น กลุ่มธุรกิจบริการ สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าอุปโภคบริโภค การประเมินผลการดำเนินงานด้วย ROA และ ROE มีความสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการสร้างผลกำไรให้แก่ผู้ลงทุน (Wonglacron & Sanpakdee, 2023, Phanchaeng et al., 2024 and Jakkrapan et al., 2021)

กล่าวได้ว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งในด้านการบริหารจัดการภายในและการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การมีคณะกรรมการที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบสูงจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้บริษัทสามารถประสบความสำเร็จในระยะยาว (นิภา พร พิ ระ ภาค, & ฐิ ตา ภร ณ์ สิน จรูญ ศักดิ์. (2024)),นงลักษณ์ ผุดเผือก, & สุรีย์ โบษกรนัฏ. (2024).

วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ให้ผู้ที่สนใจ นักศึกษา นักวิชาการ ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาเพื่อให้ความรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทบทวนผลการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรแล้วนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

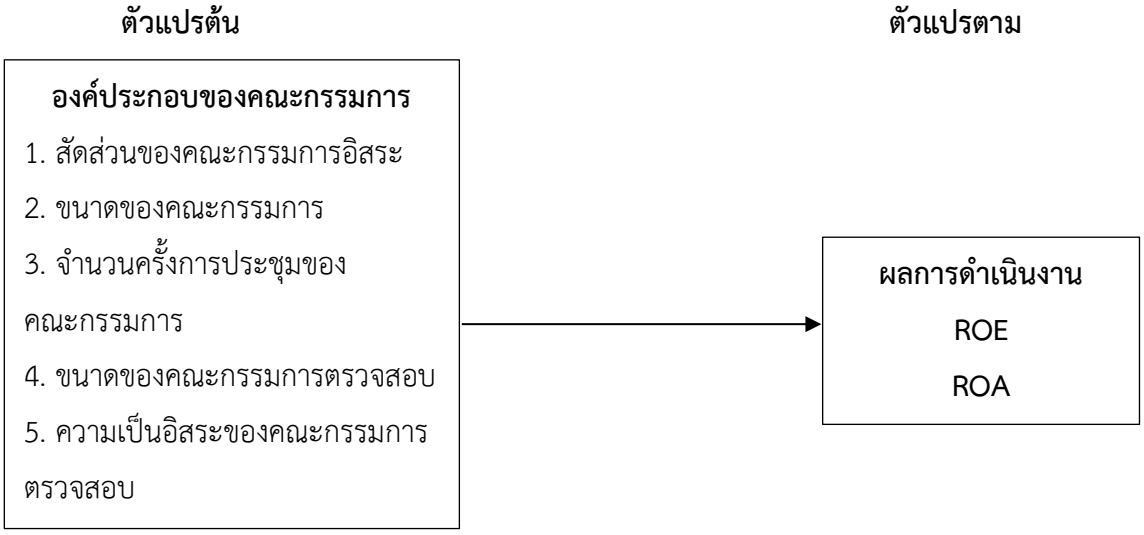

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ขนาดของคณะกรรมการส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การพัฒนากรอบแนวคิดและสมมติฐานจากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

การศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านของโครงสร้างและบทบาทของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการของบริษัท องค์ประกอบต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริษัท เช่น โครงสร้างความหลากหลายของคณะกรรมการ และบทบาทของคณะกรรมการในการกำกับดูแลกิจการนั้นสามารถส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจของบริษัท การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับผลการดำเนินงานจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการศึกษา

นิภาพร พิระภาค และ ฐิตาภรณ์สิน จรูญศักดิ์ (2024) พบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคมและการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะในแง่ของการสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในหมู่ผู้ลงทุน การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสเกี่ยวกับการดำเนินงานและการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถช่วยให้บริษัทได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากนักลงทุน ซึ่งส่งผลให้บริษัทสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวได้ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการในการกำหนดกลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท

นงลักษณ์ ผุดเผือก และ สุรีย์ โบษกรนัฏ (2024) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการ พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสามารถส่งผลดีต่อการควบคุมภายในองค์กร การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานและการเงินของบริษัทได้อย่างเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่โปร่งใสและการละเมิดข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้บริษัทสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

นิรมล พลแพงขวา (2024) เกี่ยวกับอิทธิพลของบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ก็ได้เสนอแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน โดยพบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีความสามารถในการควบคุมภายในและมีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทได้ งานวิจัยนี้ยังได้กล่าวถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำกับดูแลกิจการที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความยั่งยืนทางธุรกิจ โดยเฉพาะในบริษัทที่มีขนาดเล็กและมีการกำกับดูแลที่เข้มงวดน้อยกว่า

Wonglacron และ Sanpakdee (2023) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI พบว่าโครงสร้างของคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายของบริษัท ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเติบโตและการรักษาความสามารถในการแข่งขันของบริษัท

จักรพันธ์ วงษาเทพ, นงค์นิตย์, และ จันทร์ จรัส (2021) ได้ศึกษาถึงโครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพบว่าโครงสร้างคณะกรรมการที่มีความเหมาะสมสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทที่ดำเนินกิจการในกลุ่มบริการที่มีความซับซ้อนและต้องการการตัดสินใจที่มีคุณภาพสูง

Phanchaeng, S., Chalatharawat, J., Wutiphan, J., Baotham, S., และ Sokhiaw, K. (2024) ได้ศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผลการดำเนินงานและบทบาทของการวางแผนภาษีในฐานะตัวแปรส่งผ่าน พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและการวางแผนภาษีสามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของบริษัท

ฐิติ พรรณ ปราบพาล และ คณิต ศรเทอดเผ่าพงศ์ (2022) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เสนอแนวทางที่น่าสนใจ โดยพบว่าโครงสร้างคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านคุณสมบัติของกรรมการและบทบาทในการกำกับดูแลกิจการสามารถช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานของบริษัทได้ โดยเฉพาะในแง่ของการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสและการคำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว

งานวิจัยต่างประเทศ Merendino, A., & Melville, R. (2019). ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน โดยการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบต่างๆ ของคณะกรรมการ เช่น ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การศึกษาเหล่านี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการที่มีต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการบริหารงานของบริษัท โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมภายในที่ดี และการเพิ่มความโปร่งใสให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระยะยาว

ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทมีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในองค์กร และการกำกับดูแลกิจการที่มีความรับผิดชอบและโปร่งใส การศึกษาผลกระทบเหล่านี้จึงมีความสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและเสริมสร้างความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มบริการ สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าอุปโภคบริโภค ระยะเวลาที่ใช้การศึกษาข้อมูลรายงานในช่วงปี พ.ศ.2563-2565 จำนวนทั้งหมด 100 บริษัท จากการเก็บข้อมูลประชากรที่มีข้อมูลครบทุกตัวแปร จึงได้กลุ่มตัวอย่างมา 80 บริษัท

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินโดยผู้วิจัยได้เก็บจากระบบฐานข้อมูล SETSMART และนำมาคำนวณหาอัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 1 ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม วิธีวัดมูลค่า

ตัวแปรอิสระ	วิธีวัดมูลค่า
1. สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ RIND	- ร้อยละของคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารต่อคณะกรรมการทั้งหมด
2. ขนาดของคณะกรรมการ BSIZE	- จำนวนของคณะกรรมการบริษัททั้งหมด
3. จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ CONE	- จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ
4. ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ SIZEC	- จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดต่อคณะกรรมการทั้งหมด
5. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ INDC	- ร้อยละของคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด
ตัวแปรตาม	
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) ROE	กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น x 100
อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (Return on Assets)ROA	กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม x 100

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบสถิติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลที่ได้รับ โดยการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ของตัวแปร ประกอบไป

ด้วย ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Median) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และวิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียรสัน (Pearson's Correlation Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ต้องการศึกษา

ผลการวิจัย ผลการของวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ปี พ.ศ. 2563-2565

Variables	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
ตัวแปรตาม				
ROA	0.7923	37.19553	-212.60	173.72
ROE	3.5692	14.87459	-68.19	59.07
ตัวแปรต้น				
RIND	41.1446	8.25344	0.00	62.50
BSIZE	8.7917	1.60489	6.00	15.00
CONE	6.4083	2.77465	3.00	22.00
SIZEC	3.1375	0.39059	3.00	5.00
INDC	3.5875	0.76032	3.71	6.00

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยกับอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ ROA

ตัวแปร		ROA	RIND	BSIZE	CONE	SIZEC	INDC	FSIZE
ROA	Pearson Correlation	1						
RIND	Pearson Correlation	-0.013	1					
BSIZE	Pearson Correlation	0.014*	-0.353	1				
CONE	Pearson Correlation	-0.357	0.049*	-0.096	1			
SIZEC	Pearson Correlation	-0.002	0.117	0.453**	-0.056	1		
INDC	Pearson Correlation	0.013*	0.579	0.478**	-0.033	0.488**	1	
FSIZE	Pearson Correlation	0.256*	0.011*	0.307	-0.086	0.270	0.295	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเมื่อพิจาณาแล้วสรุปได้ดังนี้

1. FSIZE, **BSIZE** และ**INDC** มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ **ROA**, โดยแสดงให้เห็นว่า ขนาดของกิจการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น หากขนาดของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลส่งผลให้

อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. RIND, **CONE** และ**SIZEC** มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับ **ROA** โดยแสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง หากจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง และขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงเช่นกัน

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยกับอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ ROE

ตัวแปร		ROE	RIND	BSIZE	CONE	SIZEC	INDC	FSIZE
ROE	Pearson Correlation	1						
RIND	Pearson Correlation	-0.037	1					
BSIZE	Pearson Correlation	0.043*	-0.353	1				
CONE	Pearson Correlation	-0.329	0.049*	-0.096	1			
SIZEC	Pearson Correlation	0.005	0.117	0.453**	-0.056	1		
INDC	Pearson Correlation	-0.002	0.579	0.478	-0.033	0.188**	1	
FSIZE	Pearson Correlation	0.291*	0.011*	0.307	-0.086	0.270	0.295	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเมื่อพิจาณาแล้วสรุปได้ดังนี้

1. FSIZE, **BSIZE** และ**SIZED** มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ **ROE**, โดยแสดงให้เห็นว่า ขนาดของกิจการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น หากขนาดของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. RIND, **CONE** และ**INDC** มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับ **ROE** โดยแสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง หากจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงเช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเชิงพรรณนา สามารถสรุปการศึกษาได้ดังนี้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ยนเท่ากับ 0.7923 ค่าต่ำสุดเท่ากับ -212.60 และ สูงสุดเท่ากับ 173.72 , อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ23.5692 ค่าต่ำสุดเท่ากับ -68.19 และ สูงสุดเท่ากับ 59.07 ,สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (RIND) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.1446 ต่ำสุดเท่ากับ 0.00 และ สูงสุดเท่ากับ 62.50, ขนาดของ

คณะกรรมการ (BSISE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.7917 ต่ำสุดเท่ากับ 6.00 และสูงสุดเท่ากับ 15.00, จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ (CONE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.4083 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และสูงสุดเท่ากับ 22.00 , ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ (SIZEC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.1375 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และสูงสุดเท่ากับ 5.00,ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (INDC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5875 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และ สูงสุดเท่ากับ 6.00, ขนาดของกิจการ (FSIZE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 642.0244 ต่ำสุดเท่ากับ 3.11 และสูงสุดเท่ากับ 2,341.10

จากการวิเคราะห์การถอถอยเชิงพหุคุณ (Multiple Regression Analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ได้ดังนี้

$$ROA = 14.975+0.117RIND+0.252BSIZE-1.663CONE-1.991SIZEC-2.512INDC + 0.012FSIZE+\varepsilon_{i,t}$$

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถอธิบาย

ได้ว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ ขนาดของกิจการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ได้แก่สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวก เชิงลบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$$ROE = 54.194-0.181RIND-2.333BSIZE-4.609CONE-4.977\ SIZEC+ 0.995INDC + 0.025FSIZE+\varepsilon_{i,t}$$

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถอธิบาย

ได้ว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จำนวนครังการประชุมของคณะกรรมการ ขนาดของกิจการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ได้แก่สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวก เชิงลบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

ในงานวิจัยนี้ มีการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ เช่น สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระสูงสามารถช่วยในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและการควบคุมภายในที่ดี ส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น นอกจากนี้บริษัทที่มีการประชุมคณะกรรมการบ่อยครั้งและขนาดคณะกรรมการที่เหมาะสมยังสามารถเพิ่มความโปร่งใสและสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ ผุดเผือก และสุรีย์ โบษกรนัฏ (2024) ที่ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสามารถสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานและการควบคุมภายในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความโปร่งใสและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ งานวิจัยของนิภา พร พิระภาค และฐิตา ภรณ์สิน จรูญศักดิ์ (2024) ยังพบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคมและการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

การวิจัยนี้สามารถช่วยสนับสนุนความสำคัญของการมีคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ ซึ่งช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการตัดสินใจ และส่งผลให้บริษัทสามารถเติบโตและแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลจากรายงานงบการเงินเท่านั้น ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นข้อจำกัดในการวิจัย เนื่องจากยังมีส่วนข้อมูลอื่นๆ ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เช่น เว็บไซต์ของบริษัท รายงานประจำปี รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น การวิจัยครั้งถัดไปอาจจะเพิ่มตัวแปรต้นอื่นๆ เพื่อเกิดองค์ความรู้ใหม่มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Phanchaeng, S., Chalatharawat, J., Wutiphan, J., Baotham, S., & Sokhiaw, K. (2024). อิทธิพลของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผลการดำเนินงานและบทบาทของการวางแผนภาษีในฐานะตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มดัชนี SET 100. *Journal of Accountancy and Management*, *16*(3), 168-193.

Wonglacron, S., & Sanpakdee, P. (2023). ผลกระทบของโครงสร้างคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, *9*(4), 1-13.

จักรพันธ์ วงษาเทพ, นงค์นิตย์, และจันทร์จรัส. (2021). โครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ชื่อวารสาร* (ไม่ระบุ).

ฐิติพรรณ ปราบพาล, และคณิตศร เทอดเผ่าพงศ์. (2022). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสภาวิชาชีพบัญชี*, *4*(10), 44-65.

นงลักษณ์ ผุดเผือก, และสุรีย์ โบษกรนัฏ. (2024). บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของกิจการ. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, *13*(2), 46-54.

นิภาพร พิระภาค, และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2024). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมองค์ประกอบ

คณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, *9*(7), 1-14.

นิรมลพล แพงขวา. (ม.ป.ป.). อิทธิพลของบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ [วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกการบัญชี.

Merendino, A., & Melville, R. (2019). The board of directors and firm performance: empirical evidence from listed companies. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, *19*(3), 508-551.

Proceedings

VOLUME VI : Humanities and Social Sciences

The 15th Benjamit Vichakarn National and International Conference on "AI : A Driving Force for Sustainable Development Goals"

ชื่อบทความ	ผู้เขียน	หน้า
คุณสมบัติของนักศึกษาสหกิจศึกษาที่สถานประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังต้องการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย	ปิยาภา พรหมทอง กวีกานต์ กลั่นมา จรูญวิทย์ โตสัจจะวงษ์	125-133
กลยุทธ์ทางการตลาด 4 C's ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ กระเป๋าแบรนเนมของนักศึกษาในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ทักษพร ดาวขาว วัลลภ นิมานนท์	134-142
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม	เดโชชัย สาพิมพ์ ศุภโชค เสมศรี เพียร โตท่าโรง สิทธิกร ใจดี เจตจอหอ	143-159
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำ Chat GPT ไปประยุกต์ใช้ในงานบัญชี	วฤดดา สังวรกิตติวุฒิ ฐนิดา บุญยสาร สมโภช ฮองกูล นวพร เชื้อเฉลิม ประภาพรรณ เอกอภิสิทธิ์	160-167
ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองในการบริการรถบัส รับ-ส่งนักเรียน ของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ในงานโลจิสติกส์	ศุภเดช สงสม ธนวัฒน์ อภิธานวิทิต จุลจักร เอี่ยมลาภะ	168-182
ความพึงพอใจต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	รณชัย แพทย์ไชโย โยษิตา ผันลักษณ์ ดนุพล วันชัยสถิร	183-191
การส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	นฤพนธ์ อัยสานนท์ จินดา ขลิบทอง เฉลิมศักดิ์ ตุ้มหิรัญ	192-204
ความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี	สมฤดี นามวงษ์	205-217
แนวทางความร่วมมือระหว่างชุมชนกับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา สถานีตำรวจนครบาลหนองจอก	พรเทพ สูติปัญญา เฉลิมพล นุชอุดม ผกากรอง ชุติกุลวรนันท์	218-229
พฤติกรรมการจัดการขยะอาหารของชุมชนในเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต	ปิ่นรัตน์ สิริพันธ์พงศ์	230-244
ปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำโบราณบางพลี	กวีกานต์ กลั่นมา ภณสิทธ์ อ้นยะ	245-252
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา	นพดล ภักดี จินดา ขลิบทอง เฉลิมศักดิ์ ตุ้มหิรัญ	253-273

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำ Chat GPT ไปประยุกต์ใช้ในงานบัญชี

Factors Influencing the Adoption of Chat GPT in Accounting Practice

วฤดดา สังวรกิตติวุฒิ, ฐนิดา บุญยสาร, สมโภช ฮองกูล, นวพร เชื้อเฉลิม, ประภาพรรณ เอกอภิสิทธิ์
คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, waridda.p@bsu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชีให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ พนักงานบัญชีในกรุงเทพ กลุ่มตัวอย่าง 461 ได้จากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยใช้แบบสอบถาม จำนวน 17 ข้อ ผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ / ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน / ด้านการรับรู้ถึงคุณภาพในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
คำหลัก: Chat GPT, ประยุกต์, บัญชี

Abstract

The purpose of this study is to investigate and explore the factors that affect the effectiveness and efficiency of ChatGPT in accounting applications. The sample population is accounting personnel in Bangkok. 461 samples are random. The research tool used was a questionnaire. selected using simple random sampling by 3 experts. Descriptive statistics and multiplier regression analysis were used for data analysis. The study found that the benefits/usability/quality perception of Chat GPT had a positive impact on its application in accounting.
Keywords: Chat GPT, Application, Accounting

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือ Artificial Intelligence (AI) ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรามากขึ้น และมีการพัฒนาขีดความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้มีการวิเคราะห์อย่างแพร่หลายว่า AI จะสามารถเข้ามาทดแทนแรงงานคนในหลาย ๆ อาชีพได้ งานด้านบัญชีเป็นหนึ่งในงานที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของ AI มีผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ดในปี 2015 แสดงให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ร้อยละ 95 ที่นักบัญชีจะตกงานจากการใช้เครื่องจักรแทนมนุษย์ โดยเฉพาะงานที่มีลักษณะเป็นงาน

ประจำ และงานที่ต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การบันทึกบัญชี การทำรายงานทางการเงิน และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน การนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในงานด้านบัญชีสามารถเป็นตัวช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น และลดการใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องใช้ในงานที่ซ้ำซ้อน

การพัฒนา AI ให้มีความรู้ความสามารถใกล้เคียงมนุษย์มีหลายรูปแบบ ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือการพัฒนา AI ในรูปแบบ Chatbot ที่สร้างขึ้นเพื่อสนทนาโต้ตอบกับผู้ใช้ได้อัตโนมัติ ทั้งในรูปแบบตัวอักษรและเสียงแบบ Real-Time ในปัจจุบันมีการใช้ Chatbot อย่างแพร่หลายในงานบริการลูกค้า ทำให้สามารถให้บริการลูกค้าหลายคนได้พร้อมกัน สามารถตอบคำถามและให้ข้อมูลกับลูกค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง บริษัทขนาดใหญ่หลายบริษัท เช่น Google, Meta, DeepMind และ OpenAI จึงพยายามที่จะพัฒนา Chatbot ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย Chatbot ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมสูงสุดคือ ChatGPT ที่พัฒนาโดยบริษัท OpenAI ChatGPT ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็น Chatbot สาธารณะที่ทุกคนสามารถทดลองใช้ได้ฟรี ใช้งานง่าย มีความสามารถหลากหลาย และสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ได้ใกล้เคียงกับมนุษย์ ด้วยการใช้โมเดลฐานข้อมูลทางภาษาขนาดใหญ่ (large language Model หรือ LLM) ซึ่งเป็นการสอนให้ AI เรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการนำเข้าข้อมูลจำนวนมากจากหลาย ๆ แหล่ง เช่น อินเทอร์เน็ต บทความ และหนังสือ หรือที่เรียกว่า Machine Learning (MI.) ทำให้ AI เรียนรู้ข้อมูลและมีคลังข้อมูลมหาศาลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และเรียนรู้ที่จะเรียบเรียงข้อมูลเพื่อสื่อสารโต้ตอบกับมนุษย์ได้อย่างเป็นธรรมชาติจากการศึกษาการโต้ตอบของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจริงบนสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้เกิดคำถามว่าจากในอดีตที่ AI สำหรับงานบัญชีจะมีใช้ในระดับองค์กรในรูปแบบของโปรแกรมทางบัญชี สู่ยุคปัจจุบันที่ทุกคนสามารถเข้าถึง AI ได้ง่าย ๆ ในระดับบุคคลแล้วนั้น นักบัญชีได้มีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาตัวเอง และเรียนรู้ที่จะใช้ประโยชน์จาก AI ในงานบัญชีได้มากน้อยเพียงใด งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นเพื่อศึกษาและสำรวจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้ AI ในงานบัญชีของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร รวมถึงศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ประโยชน์ และข้อจำกัด โดยนำเทคโนโลยี ChatGPT มาเป็นกรณีศึกษา เพื่อให้เข้าใจว่าการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในงานด้านบัญชีในทางปฏิบัติจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงกระบวนการการทำงานได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและสำรวจปัจจัยด้านการรับรู้ (ประโยชน์ ความง่าย คุณภาพ) รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้ ChatGPT ในงานด้านบัญชี”
2. เพื่อวิเคราะห์ผลของปัจจัยส่วนบุคคล (เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์)
3. เพื่อเสนอแนวทางการนำ ChatGPT มาใช้ในงานบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักบัญชีหรือผู้บริหารองค์กรสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อพัฒนาตัวเองหรือพัฒนานักบัญชีขององค์กรให้มีความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคต

2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะสำหรับนักบัญชี หรือองค์กรวิชาชีพ เพื่อสนับสนุนการใช้ AI ในการพัฒนางานบัญชีให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิด

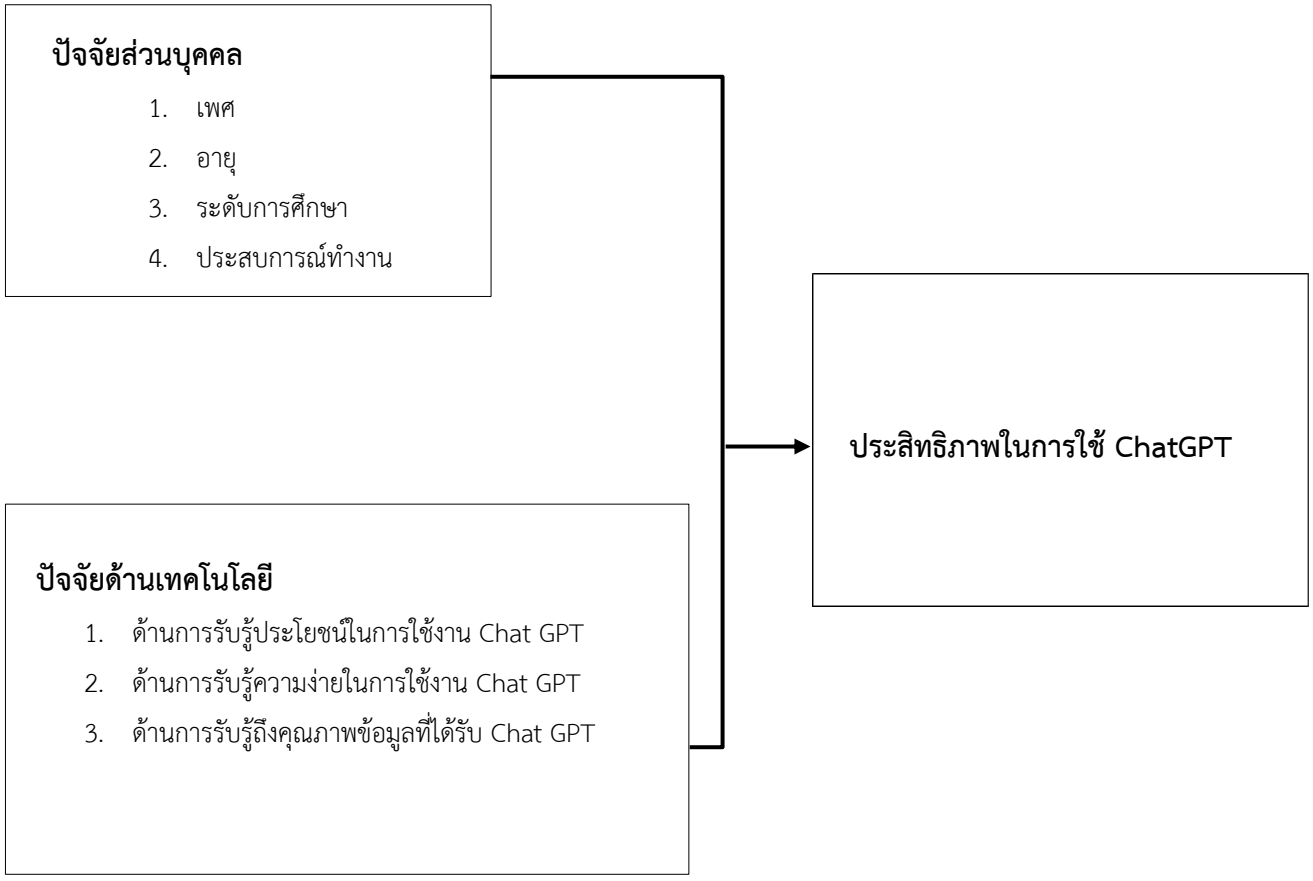

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการนำ ChatGPT ใช้ในงานด้านบัญชี ให้มีประสิทธิภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ พนักงานบัญชีในกรุงเทพ กลุ่มตัวอย่าง 461 ได้จากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยใช้แบบสอบถาม จำนวน 17 ข้อ ผ่านการตรวจสอบเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 การเก็บรวบรวมข้อมูลแจกแบบสอบถามผ่าน Google Form และเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงร้อยละของข้อมูลแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	122	26.5
หญิง	339	73.5
รวม	461	100.0

ตาราง 2 แสดงร้อยละของข้อมูลแยกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1) 18 - 25 ปี	91	19.7
2) 26 - 35 ปี	182	39.5
3) 36 - 50 ปี	151	32.8
4) 51 ปี ขึ้นไป	37	8.0
รวม	461	100.0

ตาราง 3 แสดงร้อยละของข้อมูลแยกตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	56	12.1
2) อนุปริญญา/ปวส.	95	20.6
3) ปริญญาตรี	199	43.2
4) ปริญญาโท	90	19.5
5) ปริญญาเอก	21	4.6
รวม	461	100.0

ตาราง 4 แสดงร้อยละของข้อมูลแยกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1) น้อยกว่า 1 ปี	37	8.0
2) 1-5 ปี	104	22.6
3) 6-10 ปี	155	33.6
4) 11-15 ปี	86	18.7
5) 16-20 ปี	40	8.7
6) 21 ปี ขึ้นไป	39	8.5
รวม	461	100.0

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน

ตาราง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำ Chat GPT ไปประยุกต์ใช้ในงานบัญชี

ตัวแปรพยากรณ์	**b**	**SE b**	**Beta**	**T**	**Sig.**
ค่าคงที่	0.365	0.096		3.804	0.001
เพศ	0.050	0.039	0.022	1.286	0.199
อายุ	-0.007	0.030	-0.006	-0.244	0.807
ระดับการศึกษา	0.028	0.023	0.028	1.218	0.224
ประสบการณ์ทำงาน	-0.022	0.19	-0.029	-1.168	0.243
ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน Chat GPT	0.311	0.043	0.335	7.152	0.001
ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน Chat GPT	0.189	0.043	0.186	4.361	0.001
ด้านการรับรู้ถึงคุณภาพข้อมูลที่ได้รับ Chat GPT	0.395	0.043	0.431	9.278	0.001
R =	.940[a]				
R^2 =	.884				
R^2 adj =	.882				
F overall =	494.520				
Sig =	.001				

สรุปผลการวิจัย

1. เพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
2. อายุ ไม่มีอิทธิพลในทางบวกต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
3. การศึกษา ไม่มีอิทธิพลในทางบวกต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
4. ประสบการณ์ทำงาน ไม่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
5. ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
6. ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี
7. ด้านการรับรู้ถึงคุณภาพในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี

อภิปรายผล

1. เพศ

ผลของการศึกษาพบว่า เพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐรดา เหมือนเดช มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยี AI มาประยุกต์ใช้ใช้ในงานด้านบัญชีของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาChatGPT.งานวิจัยนี้สำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการนำ AI มาใช้ในงานบัญชี โดยไม่พบว่าเพศเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ

2. อายุ

ผลของการศึกษาพบว่า อายุ ไม่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu, D., Dong, Y., Li, X., & Shi, (2023). A Scoping Review of ChatGPT Research in Accounting and Finance. Journal of Accounting and Finance Research, 15(4), 45-60. บทความนี้สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ChatGPT ในด้านบัญชีและการเงิน โดยระบุว่าปัจจัยด้านอายุไม่ได้มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการยอมรับและการใช้งาน
ChatGPT

1. การศึกษา

ผลของการศึกษาพบว่า การศึกษา มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของWu, D., Dong, Y., Li, X., & Shi, (2023). A Scoping Review of ChatGPT Research in Accounting and Finance. Journal of Accounting and Finance Research, 15(4), 45-60. บทความนี้สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ChatGPT ในด้านบัญชีและการเงิน โดยระบุว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับและการใช้งาน ChatGPT

2. ประสบการณ์ทำงาน

ผลของการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ทำงาน ไม่มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dong, M. M., Stratopoulos, T. C., & Wang, V.X. (2024). A Scoping Review of ChatGPT Research in Accounting and Finance. arXiv preprint arXiv:2412.05731. บทความนี้สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ChatGPT ในด้านบัญชีและการเงิน โดยระบุว่าปัจจัยด้าน "ประสบการณ์" ของผู้ใช้งานไม่ได้มีผลกระทบอย่างมีนัย สำคัญต่อการยอมรับและการใช้งาน ChatGPT

3. ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน Chat GPT

ผลของการศึกษาพบว่า ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Deloitte(2023) ชี้ว่า AI อย่างแชท GPTจะช่วยให้นักบัญชีมีเวลาไปทำงานที่ใช้ความคิดมากขึ้น

4. ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน Chat GPT

ผลของการศึกษาพบว่า ด้านการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Ernst&Young (EY),2003 รายงานว่าความง่ายในการเริ่มใช้งาน ช่วยให้พรักงานบัญชีเปิดรับการใช้งานมากขึ้น

5. ด้านการรับรู้ถึงคุณภาพในการใช้งาน Chat GPT

ผลของการศึกษาพบว่า ด้านการรับรู้ถึงคุณภาพในการใช้งาน Chat GPT มีอิทธิพลต่อการนำ ChatGPT ไปประยุกต์ใช้ในงานด้านบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Deloitte(2003)ชี้ให้เห็นว่าการใช้งานChat GPT จัดทำรายงานการเงินจะได้การยอมรับมากขึ้นหากสามารถแสดงคุณภาพของคำตอบที่สอดคล้องกับมารตฐานทางบัญชี

ข้อเสนอแนะ

ChatGPT เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการหาข้อมูลในเวลาอันสั้นและเปิดกว้างให้ความรู้พื้นฐานก่อนข้อมูลเชิงลึก การเพิ่มคำถามในแบบสอบถามสำหรับบุคคลที่ต้องการผลลัพธ์ที่แม่นยำของข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

หากต้องการเขียนกิตติกรรมประกาศเพื่อขอบคุณบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถเขียนได้ โดยให้อยู่หลังเนื้อหาหลักของบทความและก่อนเอกสารอ้างอิง (มีหรือไม่ก็ได้)

ข้อเสนอแนะ

ChatGPT เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการหาข้อมูลในเวลาอันสั้นและเปิดกว้างให้ความรู้พื้นฐานก่อนข้อมูลเชิงลึก การเพิ่มคำถามในแบบสอบถามสำหรับบุคคลที่ต้องการผลลัพธ์ที่แม่นยำของข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2565). ข่าวกรมสรรพากร เลขที่ ปชส.27/2565. https://www.rd.go.th/fileadmin/user_upload/news/2565thai/News27_2565.pdf

จักรกฤษณ์ มะโหฬาร. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ใน วิชาชีพบัญชี. วารสารสุทธิปริทัศน์,

จิระพร เนตรนุช. (2565) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่มีต่อการพัฒนานักบัญชียุค ดิจิทัล. 36(1), 80-100. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์,

ฐปนพรรษ์ นุทกาญจนกุล. (2561). ผลกระทบและการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีไทยต่อ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธนาพรภัฏ ธนาคุณ. (2562). การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจในเศรษฐกิจยุค 4.0 และ กระบวนการทำงานในองค์กรที่มีผลต่อคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อการเข้ามา ของปัญญาประดิษฐ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของนักบัญชีในกรุงเทพมหานคร [การค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นันทวรรณ บุญช่วย. (2563) ยุคพลิกผันทางเทคโนโลยีกับการพัฒนานักบัญชีนวัตกร. 8(1), 1-18.วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,

พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงค์. (2563) ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้โปรแกรมระบบ EXPRESS ของนัก บัญชีในระดับอุดมศึกษา.3(1), 15-26.วารสารสมาคมนักวิจัย,

มณีรัตน์ วงษ์ชิ้ม. (2559) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ ในอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย.25(1), 447-464.จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศ,

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2566).รายงานประจำปี 2565. https://eservice.tfac.or.th/files/annual_report/TFAC_Annual_Report_2022.pdf

สุภัชชา โพธิ์ศรี. (2555). ระบบปัญญาประดิษฐ์. https://www.gotoknow.org/posts/358026